

Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili

Joonas Vainio

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Liiketalouden tradenomi

Toiminnallinen opinnäyte

2023

Tiivistelmä

Tekijä Joonas Vainio
Tutkinto Tradenomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili
Sivu- ja liitesivumäärä 20 + 21
<p>Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opinnäytetyössä luodaan opas aloitteleville osakesijoittajille tukemaan heitä sijoitusuransa alkuvaiheessa. Opinnäytetyö on keväällä 2023 suoritettu toiminnallinen opinnäytetyö, jossa syntyy Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili -niminen opas. Opas koostuu tietoperustasta ja riskiprofiilin luomisesta, eli oppaan tarkoituksena on kartoittaa aloittelevalle sijoittajalle oma riskiprofiilinsa</p> <p>Oppaan tietoperusta koostuu kolmesta eri osiosta, jotka ovat riski käsitteenä ja osakesijoittamiseen liittyvät riskit, hajauttaminen riskin supistajana ja riskinsietokyvyn tunnistaminen. Riski käsitteellä on hyvin usein negatiivinen näkökulma, vaikka se tarkoittaa myös mahdollisuutta positii- viseen lopputulemaan. Osakesijoittamiseen liittyvää riskiä voidaan supistaa hyödyntämällä eri- laisia hajauttamisen keinoja. Oma riskinsietokyky tulee tunnistaa oman sijoitussalkkunsu raken- tamista varten.</p> <p>Opasta lähdettiin työstämään hetkellä, kun sijoittaminen ei enää tuntunutkaan helpolta verrat- tuna aikaisempien vuosien nousukausiin. Osakemarkkinoiden nousukauden mukana vielä lop- putulemahan tuli suuri määrä uusia sijoittajia, jonka myötä osakesijoittamiseen liittyvät riskit konkretisoituivat nopeasti uusille sijoittajille. Osakesijoittamisen riskien tietoisuutta varten lähdet- tiin tekemään opasta aloitteleville sijoittajille.</p> <p>Tietoperustan lisäksi oppaaseen luotiin riskiprofiilin luominen, joka koostuu kahdesta osiosta, eli riskiprofiili kysely sekä riskiprofiilit. Riskiprofiili kyselyssä kartoitetaan lukijalle riskiprofiili, johon lukija asettuu. Mikäli oppaan lopputuloksessa oleva riskiprofiili ei täsmää täysin lukijan näke- mykseen omasta riskiprofiilista, niin lukija pystyy luomaan lopuksi itselleen oman riskiprofiilin.</p> <p>Aloittelevat sijoittajat toimivat oppaan testaa- jina. Oppaan testauksessa suurin osa vastaajista on pitänyt oppaasta syntyneellä riskiprofiililla sopivana, on oppinut uusia asioita oppaasta, on tunte- nut hyötyvänsä oppaasta ja on suositellut opasta muille aloitteleville sijoittajille. Testajat eivät ole saaneet oppaasta uusia näkökulmia tai innostusta sijoittamisen jatkamiseen.</p> <p>Kohderyhmä koki oppaan hyödynnettäväksi sekä tarpeelliseksi itselleen ja muille aloitteleville sijoittajille. Oppaan hyödynnettävyyttä tulee parantaa löytämällä ryhmä tai organisaatio käyttä- mään opasta. Opinnäytetyöprosessi oli vaiherikas kokonaisuudessaan aikataulu haasteiden ja työn onnistumisen näkökulmasta.</p>
Asiasanat Sijoittaminen, aloitteleva sijoittaja, riskiprofiili, riski osakesijoittamisessa

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Sijoittamisen riskit	3
2.1	Riski käsitteenä ja osakesijoittamiseen liittyvät riskit	3
2.2	Hajauttaminen riskin supistajana	4
2.3	Riskinsietokyvyn tunnistaminen	4
3	Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili -tuotoksen toteutus.....	7
3.1	Lähtötilanteen kuvaus	7
3.2	Suunnittelu ja tietoperustan kasaussvaihe	7
3.3	Riskiprofiilien työstäminen	8
3.4	Riskiprofiili kyselyn luominen	10
3.5	Oppaan luominen.....	11
3.6	Tuotoksen testaus kohderyhmällä	12
3.7	Oppaan viimeistely.....	17
4	Pohdinta	18
4.1	Opinnäytetyöprosessin arviointi	18
4.2	Kehittämisehdotukset ja jatkokehittäminen	19
	Lähteet	20
	Liitteet	21
	Liite 1. Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opas	21
	Liite 2. Oppaan soveltuvuuden arviointi Google forms kyselyllä testaajille	39

1 Johdanto

Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opinnäytetyön tekemisen idea syntyi auttamaan ja tukemaan aloittelevia sijoittajia oman sijoitusuransa alkuvaiheessa ja ajatuksena on heille löytää itselleen sopiva riskiprofiilinsa. Sijoittamisen riskit nousivat merkittävästi pinnalle vuoden 2022 aikana, jolloin sijoitusmarkkina oli voimakkaassa laskussa verrattuna edelliseen 2021 vuoteen, jolloin elettiin sijoitusmarkkinalla vauhdikasta nousuaikaa. Tämä tarkoittaa sitä, että uudet aloittelevat sijoittajat ovat päässeet kokemaan sijoittamisen riskit konkreettisesti erittäin lyhyessä ajassa. Riskien konkretisoituminen on voinut romuttaa aloittelevalla sijoittajalla sijoittamisen innon kokonaan, minkä takia sijoittaminen on lopetettu, ennen kuin se varsinaisesti oli edes ehtinyt alkamaan. Harva aloitteleva sijoittaja on pohtinut omaa riskiprofiiliansa ennen kuin aloittaa sijoittamaan arvopapereihin, joten tätä varten halusin lähteä luomaan aloitteleville sijoittajalle oppaan, jolla pystyy itselleen sellaisen luomaan.

Taustoittamaani tilanteeseen tavoitteena tässä opinnäytetyössä on tehdä opas nimeltään Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili, joka koostuu kolmesta osiosta. Ensiksi taustoitetaan lukijalle keskeisimmät ajatukset riskeistä ja siihen liittyvistä aiheista. Toiseksi oppaassa on kysely, jonka lopputulos määrittää sopivan riskiprofiilin lukijalle. Kolmanneksi olen oppaaseen laatinut viisi erilaista riskiprofiilia, johon kyselyn vastaaja sijoittuu. Oppaan lopussa pystyy lukija halutessaan luomaan omannäköisensä riskiprofiilin. Oppaasta on tehty paperiversio ja Powerpoint versio, jotta oppaan voi halutessaan käydä läpi paperisena tai tietokoneella.

Taulukko 1. Opinnäytetyön raportin rakenne

Aihe raportissa	Sijainti raportissa
Sijoittamisen riskit (raportin tietoperusta)	Luku 2
Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaan luominen (empiirinen osuus)	Luku 3
Opinnäytetyön pohdinta osuus	Luku 4
Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opas	Liite 1
Oppaan soveltuvuuden arviointi kysely	Liite 2

Oppaan tarkoitus on olla sijoittajan tukena, kun hän pyrkii kartoittamaan omaa riskiprofiiliaan, sekä olla ajaton, eli sopisi erilaisiin ajanjaksoihin ja voitaisiin hyödyntää myös pitkälle tulevaisuudessa. Sijoittajan riskiprofiili voi ajansaatossa muuttua, joten oppaan uudestaan läpikäymisestä syntyisi uusi riskiprofiili sijoittajalle. Tästä oppaasta olisi ammattikunnalle uusi työkalu, jota he voivat hyödyntää uuden sijoitusasiakkaansa kanssa, mikäli he yhdessä rakentavat sijoitussuunnitelmaa. Näiden tavoitteiden ja tarkoituksien ohella opas seuraaviin kysymyksiin:

- 1) Mitkä ovat aloittelevan sijoittajan keskeisimmät riskit osakesijoittamisessa?
- 2) Miksi riskit ja riskinsietokyky tulee ottaa huomioon osakesijoittamisessa?
- 3) Millainen on Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaan lukijan riskiprofiili?

Oppaan kohderyhmänä ovat aloittelevat sijoittajat, joten oppaan testaajaksi kartoitan aloittelevia sijoittajia. Oppaan rajoituksena toimii tämän lisäksi osakesijoittaminen aloitteleville sijoittajille, eli tällä rajauksella keskitymme perinteisempiin sijoituskohteisiin aloittelevalle sijoittajalle, kuten pörsiosakkeisiin, pörssinoteerattuihin ETF-rahastoihin sekä sijoitusrahastoihin, jotka sijoittavat osakkeisiin. Tärkein rajauksena toimiva asia on sijoittamisen tarkastelu riskien näkökulmasta, sillä tarkoituksena on luoda riskiprofiili aloittelevalle sijoittajalle.

2 Sijoittamisen riskit

Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiilin oppaan laatiessa tietoperustana toimii keskeiset sijoittamisen riskit aloittelevalle sijoittajalle, joita käsitellään tässä kappaleessa. Tietoperustan kappale on jaettu kolmeen osioon, jotka ovat riski käsitteenä ja osakesijoittamiseen liittyvät riskit, hajauttamisen riskin supistajana ja riskinsietokyvyn tunnistaminen. Samanlaista jaottelua käytetään oppaan tietoperusta osuudessa, joka löytyy Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiilin oppaan osiossa yksi.

2.1 Riski käsitteenä ja osakesijoittamiseen liittyvät riskit

Suomen merkittävimpiin yksityissijoittajiin kuuluva Seppo Saario avaa Miten sijoitan pörssiosakkeisiin-kirjassaan yksinkertaisesti mitä riski on ja miten se liittyy sijoittamiseen osakemarkkinoilla. Sijoittamisen riskillä tarkoitetaan yleisesti volatiliteettia eli arvopaperin hinnan heilumisella. Tällä tarkoitetaan mahdollisuutta suurempaan voittoon tai tappioon, ja on mahdollisuus menettää koko sijoitettu pääoma. Tuotto-odotuksen ja riskin välillä on sijoitusmarkkinoilla yhteys, eli suurempaan tuotto-odotukseen liittyy suurempaa riskiä. (Saario 2021, 101)

Juha-Pekka Kallunkin, Minna Martikaisen ja Jaakko Niemelän kirjoittamassa Ammattimainen sijoittaminen kirjassa korostetaan, että riski käsitteenä sisältää sekä voiton että tappion mahdollisuuden, vaikka usein sijoituksen riskillä ymmärretään tappion syntymisen mahdollisuutta. Rahoitusteorian näkökulmasta tuoton vaihtelulla tarkoitetaan riskiä. Suomen kielen sanalla riski on negatiivinen vivahde, mutta käsite tulee alun perin latinankielisestä termistä "riscium", joka tarkoittaa mahdollisuutta. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2011, 23)

Kallunki, Martikainen ja Niemelä korostavat riskin neutraalia näkökulmaa, eli riski on niin negatiivinen kuin myös positiivinen asia. Tämän korostaminen on minusta tärkeää, sillä usein ihmiset unohtavat riskin positiivisen näkökulman kokonaan, vaikka juuri tuo näkökulma tuo sijoittajan tuotot. Sijoittajat eivät riskin käsitettä tiedosta täysin, joten tätä näkökulmaa tuon esille Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili tuotoksessa. Saariolta otan oppaaseen mukaan, mitä riskillä tarkoitetaan sekä tuotto-odotuksen ja riskin välisen yhteyden. Nämä asiat pyrin yksinkertaistamaan oppaaseen lukijalle, koska kohderyhmän ollessa aloittelevat sijoittajat, niin on tärkeä tuoda yksinkertaisesti asiat ilmi asian ymmärtämisen helppouden kannalta.

Osakesijoitukseen sisältyy erilaisia riskejä, jotka sijoittajan on hyvä ottaa huomioon. Markkinariski tarkoittaa markkinoiden yleiskehitykseen liittyvää riskiä ja siihen liittyvää epävarmuutta, ja yritysrishti tarkoittaa yritykseen liittyvää riskiä sekä epävarmuutta (Saario 2021, 103). Valuutariski on valuuttakurssien keskinäisistä arvonmuutoksista sijoitusten arvoon aiheutuvaa muutosta, kun sijoittaja on tehnyt toisessa valuutassa sijoituksia. Mikäli sijoittaja on ostanut esimerkiksi yhdysvaltalaisia

osakkeita, niin Yhdysvaltain dollarin heikkeneminen suhteessa euroon alentaa sijoituksen arvon euroissa. (Elo & Saarhelo, 2018, 149) Likviditeettiriskillä tarkoitetaan arvopapereiden rahaksi muutettavuutta. Eniten vaihdetuilla osakkeilla on matala likviditeettiriski, sillä ne ovat helpommin muutettavissa rahaksi. Vähän vaihdetuilla osakkeilla on korkeampi likviditeettiriski, eli ne ovat vaikeammin muutettavissa rahaksi. (Saario 2021, 91)

Oppaassa avaan lukijalle osakesijoittajalle kaikki nämä riskit auki, ja tuon näihin mukaan myös esimerkkejä yksinkertaistamaan lukijalle kyseistä riskiä. Esimerkiksi valuuttariskiä selittäessä pyrin avaamaan tilanteen antamalla esimerkin sijoittamisesta yhdysvaltalaisiin osakkeisiin. Erilaisten riskien avaamisella on merkitystä oppaassa käytyyn kyselyyn, sillä kyseisissä väitteissä arvioidaan, kuinka suurta kyseistä riskiä sijoittaja on valmis ottamaan.

2.2 Hajauttaminen riskin supistajana

Hajauttaminen kuuluu keskeisesti sijoitusmaailmaan ja sillä tarkoitetaan omien sijoitusvarojen jakamista useampaan eri sijoituskohteeseen. Kun sijoittajan osakesalkku ei ole ainoastaan riippuvainen yhden osakkeen kurssikehityksestä, niin tämä pienentää osakesalkun riskiä. Hajauttamista pidetään sijoittajan ilmaisena lounaana. Osakesijoittamisen hajauttamisen kuuluu erilaisia näkökulmia ja vaihtoehtoja, ja näihin kuuluvat sijoittaminen eri kokoisiin yhtiöihin, eri toimialoille, erityyppiin osakkeisiin, eri maiden osakkeisiin, kehittyneiden ja vakiintuneiden osakkeisiin sekä vakaisiin yhtiöihin ja kiintoisiin uusiin yhtiöihin. (Elo & Saarhelo, 2018, 32, 36)

Useampiin sijoituskohteisiin hajauttamisen ohella sijoittaja voi myös hyödyntää ajallista hajauttamista jakamalla sijoituksensa pidemmällä aikajaksolle. Saarion mukaan sijoittajan tulisi hyödyntää ajallista hajauttamista, sillä osakkaiden pitkäaikainen omistaminen ei aina takaa sijoitukselle arvonnousua silloin, kun sijoittaja laittaa kerralla rahansa sijoitukseen väärään aikaan. (Saario 2021, 107)

Aloittelevan sijoittajan kannattaa sisäistää hajauttamisen idea sijoitusuransa alkuvaiheessa mahdollisimman nopeasti, jotta hän pääsee hyödyntämään siitä syntyvän hyödyn. Tästä syystä esitteen oppaassa hajauttamisen eri näkökulmat ja vaihtoehdot esimerkkien kanssa, jotta oppaan lukija pääsee sisäistämään hajautuksen idean. Hajauttaminen esiintyy oppaassa myös kysely osion väitteissä sekä riskiprofiileissa, jotta sijoittajalle pystyy luomaan erilaisia riskiprofiileja. Oppaassa rakennetut riskiprofiilit rakentuvat erilaisiin hajauttamisiin.

2.3 Riskinsietokyvyn tunnistaminen

Keskeinen osa hyvää varainhoitoa ja sijoittamisen menestystä on riskin ymmärtäminen. Valtaosalla sijoittajista onkin epämääräinen käsitys ottamansa riskin määrästä, ja tästä syystä riskiä otetaan

liian vähän tai liian paljon. Sijoittajan pitäisi pystyä rakentamaan sellainen sijoitussalkku, joka vastaa omaa näkemystään tuotto-odotuksiaan sekä riskitasojaan. (Saario 2021, 101)

Riskinsietokyvyn tunnistaminen on sijoituspäätöksessä ensimmäinen ja tärkein vaihe. Sijoittajan riskinsietokyvyllä tarkoitetaan sijoittajan kykyä suhtautua sijoituksiensa tappioihin. Riskinsietokyvyn väärä arvio aiheuttaa jossakin vaiheessa sijoittajalle yllätyksiä, jotka voivat olla positiivisia ja johtaa menestykseen tai negatiivisia, jotka johtavat ei-toivottuun lopputulokseen sijoittajan näkökulmasta. (Kallunki ym. 2011, 23–24, 37)

Aloittelevan sijoittajan riskiprofiili oppaan keskeisempänä ajatuksena on luoda tietoisuutta sijoittamisen riskeistä ja sen takia riskin ymmärtämisen ajatus on hyvä avata ja tuoda aloittelevalle sijoittajalle selkeästi oppaassa näkyviin. Oppaassa myös luodaan aloittelevalle sijoittajalle itselleen riskiprofiili, jolla vältetään väärän riskinsietokyvyn arviota. Oppaan riskiprofiilien osiossa luon jokaiseen riskiprofiiliin tuotto-odotukseen ja riskitasoon soveltuvat sijoitussalkku allokatiot, joka antaa suuntaviivoja oppaan lukijalle sijoitussalkkunsu rakentamiseen.

Taulukko 2. Erilaisia sijoittajien riskinsietokykyjä (mukaillen Kallunki, Martikainen ja Niemelä 2011, 33)

Riskinsietokyvyn taso	Riskinsietokyky
Varovainen	Hyvin matala riskinsietokyky, joka ei halua ottaa sijoituksissaan riskiä. Tyydytään hyvin pieneneen tuottoon ja pääoma ei saisi heikentyä.
Maltillinen	Matala riskinsietokyky, joka on valmis tavoittelemaan tuottoa pienellä riskillä. Pääoman heikentyminen ei ole tälle riskinsietokyvyn sijoittajalle mahdoton ajatus.
Tuotto	Kohtuullinen riskinsietokyky. Valmis ottamaan kohtuullista riskiä paremman tuoton tavoittelussa.
Rohkea	Korkea riskinsietokyky. Sijoittaja hakee suurella riskillä hyvää tuottoa. Pääoman merkittävä heikentyminen ei ole ongelma tälle riskinsietokyvyille.

Taulukossa 2 esittelen riskinsietokykyjä, jotka on kerrottu Kallunkin, Martikaisen ja Niemelän kirjoittamassa Ammattimainen sijoittaminen kirjassa. Nämä kyseiset riskinsietokyvyt avaavat myös oppaan tietoperusta osuudessa, jotta lukija saa hahmotettuja erilaisia riskinsietokykyjä itselleen. Kyseiset riskinsietokyvyt on luotu kaikkia sijoitustuotteita varten, joten en pysty suoraan näistä luomaan oppaan riskiprofiileja. Osakesijoittamisen riskiprofiilien luomista varten pystyn kuitenkin hyödyntämään näiden riskinsietokykyjen näkökulmia, ja rakennan omat riskiprofiilit raportin kappaleessa Riskiprofiilien työstäminen 3.3.

3 Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili -tuotoksen toteutus

Tässä kappaleessa käydään läpi kokonaan Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili tuotoksen toteutus alusta loppuun saakka. Kappale koostuu eri osioista, eli lähtötilanteen kuvauksella, suunnittelu ja tietoperustan kasausvaiheella, riskiprofiilien työstämisellä, oppaan luomisella, tuotoksen testaus kohderyhmällä sekä oppaan viimeistelyllä testauksen jälkeen.

3.1 Lähtötilanteen kuvaus

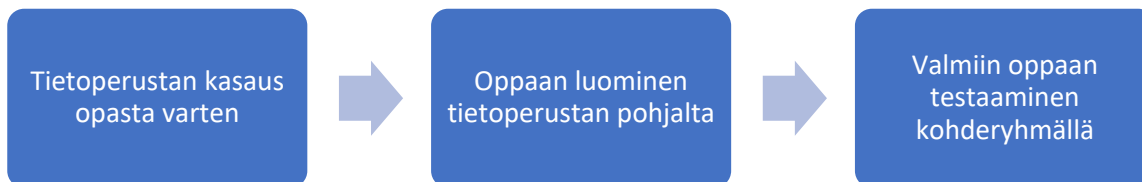
Syy, miksi lähdin työstämään Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili tuotosta, oli vuoden 2022 haastavuudet, jotka olivat merkittävästi läsnä osakemarkkinoilla. Vuoden 2022 laskumarkkina alkoi ikävään aikaan, sillä kotitalousomistajien määrä osakkeiden omistajina kasvoi Suomessa merkittävästi noin 58 000 suomalaisella vuoden 2021 aikana (Pörssisäätiö & Euroclear 2023). Yleisesti puhuttiin, että vuonna 2021 elettiin Suomessa sijoitusbuumia ja tästä esimerkkinä OP Ryhmä julkaisi kirjoituksen joulukuussa 2021, jossa kerrotaan rahasto- ja osakesijoituksien ennätyksellisestä suosista ja että sijoitusbuumi näkyy myös heillä (OP Ryhmä 7.12.2021). OP Ryhmän julkaisun lähes täydellisen vastakohdaksi toimittajat Aleksanteri Pikkarainen ja Maaria Drake julkaisivat tammi-kuussa 2023 Talouselämän verkkosivuilla jutun, jossa mainitsevat sijoitusbuumin kokeneen kovan iskun vuonna 2022 (Drake & Pikkarainen 3.1.2023). Kirjoituksien aikaeroa on reilu vuosi, mutta elämme täysin erilaista aikaa, johon vuonna 2021 aloittaneet sijoittajat eivät välttämättä olleet varautuneet ollenkaan.

Sijoittaminen koettiin helppona, ja mitä tahansa osaketta tai osakerahastoa ostatkaan, niin hinta menee korkeuksiin. Tämä yksinkertaistus osakesijoittamisen helppoudesta ei ollut kuitenkaan se oikea, ja monet saivat kokea sen 2022 vuonna omistuksiansa tappioina. Aloittelevan sijoittajan tulisi tunnistaa omat riskinsietokykynsä ja tätä myös oman riskiprofiilinsa, mutta työkaluja oman riskiprofiilin kartoittamiseen ovat vähissä. Tällä taustoituksella lähdin rakentamaan Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili tuotosta, jolla sijoittaja pystyy rakentamaan itselleen oman riskiprofiilinsa.

3.2 Suunnittelu ja tietoperustan kasausvaihe

Opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa lähdin ajatuksesta, että halusin tuoda aloitteleville sijoittajille riskejä enemmän huomioon ja työ alkoi nimellä Aloittelevan sijoittajan riskien huomiointi. Suunnittelman esitysvaiheessa kehitysideana tuli riskiprofiilien ja riskiluokkien näkökulmasta oleva ajatus, jonka otin haltuuni, ja työ kehittyi Aloittelevan sijoittajan riskiprofiili työnimeksi. Kun aloin tietoperustaa kartoittamaan, niin mielestäni työ tarvitsi vielä enemmän rajausta, ettei työstä tulisi liian rönsyilevä. Tässä vaiheessa halusin rajata vielä tarkemmin riskien tarkastelua osakesijoittamiseen, ja tästä lopulta syntyi Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili työnimeksi.

Suunnittelin Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaan tekemisen kolmessa eri osiossa, jotka ovat tietoperustan kasaaminen, oppaan luonti sekä oppaan testaus kohderyhmällä. Tämä jako perustuu sillä, että tuotos pohjautuu tietoperustaan, joten tästä syystä tämä tulee aloittaa ensin. Kartoitetun tietoperustan jälkeen voi alkaa luomaan opasta, joka vaatii tietoperustan ohella myös visuaalista panostusta. Kun opas on saatu valmiiseen muotoonsa, se tulisi testata kohderyhmällä.

Kuva 1. Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaan toteutuskuvauksesta

Tietoperustan kasaamisvaihe menee pitkälti erilaisten tietolähteiden hankinnassa. Oppaassa aloitteleva sijoittaja tutustuu riskiin käsitteenä, hajauttamiseen, riskinsietokykyyn sekä riskiprofiilien merkitykseen, joten nämä asiat huomioiden aloin kartoittamaan tietolähteitä. Tässä vaiheessa löysin kolme eri teosta, joita aion hyödyntää oppaan laatimisessa. Nämä teokset ovat Seppo Saarion Mitä sijoitan pörssiosakkeisiin kirja, Juha-Pekka Kallunkin, Minna Martikaisen sekä Jaakko Niemelän kirjoittama Ammattimainen sijoittaminen -kirja ja Henri Elon sekä Jari Saarhelon kirjoittama Osakesijoittajan maailmanvalloitus. Syy, miksi keskitin tietolähteet kolmeen eri tietolähteeseen, oli välttää rönsyilevä ilmaisu ja punaisen langan säilyminen tietoperusta osiossa. Lisäksi oppaassa tietoperusta osuus ei saa olla liian pitkä, jotta lukijan mielenkiinto oppaaseen säilyy loppuun asti. Tarkat tekstit, joita hyödynnän oppaassa, löytyvät tämän opinnäytetyö raportin tietoperusta kappaleessa Sijoittamisen riskit 2. Oppaan sivujen alalaidassa on maininta tietolähteiden käytöstä, ja alkusanoissa kiitän tekijöitä näistä lähteistä.

3.3 Riskiprofiilien työstäminen

Tietoperustan kasaamisen vaiheessa aloin työstämään riskiprofiilien tekemistä. Halusin luoda viisi erilaista riskiprofiilia osakesijoittamisen näkökulmasta. Kallunkin, Martikaisen ja Niemelän Ammattimainen sijoittamisen kirjassa oli neljä erilaista sijoittajien riskinsietokykyä mainittuna, jotka olivat varovainen, maltillinen, tuotto ja rohkea. Nämä riskinsietokyvyt eivät suoraan olleet hyödynnettävissä viiteen erilaiseen osakesijoittajan riskiprofiilin tekemiseen, mutta nämä antoivat suuntaviivat riskiprofiilien luomiseen. Sijoitustuotteina osakkeet ja osakerahastot olivat keskiössä näkökulman sijoittuessa osakesijoittamiseen, joten aloin luomaan riskiprofiileja sijoittajan hajauttamisesta näihin.

Lähdin liikkeelle riskiprofiilista, jotka haluavat vähintään käyttää riskiä osakesijoittamisessa, ja tähän syntyi riskiprofiili jyrkevä rahastosijoittaja. En halunnut käyttää sanaa varovainen, ettei tämä vääristäisi riskiprofiilin riskintasoa lukijalle liian alhaiseksi. Osakesijoittaminen ei ole sijoitusmuotona pieni riskisemmästä päästä. Tämän vuoksi käytin sanaa jyrkevä, jolla pyrin kuvaamaan sitä, että sijoittaja haluaa vahvasti keskittyä rahastosijoittamisen kautta sijoittamiseen osakkeisiin. Tätä riskiprofiilia kuvailen sijoittajan haluavan tehdä sijoittamisesta vaivatonta ja vähän aikaa vievää, sekä tuotto-odotuksen kelpaavan vähän pienempi tuotto, sillä sijoittaja käyttää vähempää riskiä. Annan riskiprofiilissa erilaisia hajautus mahdollisuuksia, ja tässä olen salkut hajauttavat laajasti eri puolille maailmaa osakerahastojen kautta. Lisäksi tässä riskiprofiilissa sijoittaja hyödyntää vahvasti ajallista hajauttamista.

Toisena riskiprofiilina otin toisen ääripään eli korkean osakesijoittamisen riskin. Tässä riskiprofiilissa sijoittaja selkeästi haluaa käyttää aikaa tutkia yrityksiä ja toimialoja sekä haluaa ottaa näkemystä markkinasta. Tämän riskiprofiilin nimi on rohkea osakesijoittaja, ja kyseinen riskiprofiili sijoittaa täysin yksittäisten osakkeiden kautta. Tuotto-odotus on korkea, ja sijoitusallokaationa rakensin vaihtoehdot kotimaisella osakesalkulla, osinkosijoittajan salkulla sekä kasvuosakkeisiin sijoittavalla salkulla, eli erityyppisiin osakkeisiin sijoittavia salkkuja ja maakohtaisesti sijoittava salkku.

Kun riskiprofiilien ääripäät oli tehty, niin lähdin rakentamaan keskimmäistä riskiprofiilia. Tämän loin tasapainoiseksi profiiliksi, joten tämän riskiprofiilin nimeksi tuli tasapainoinen osake- ja osakerahasto sijoittaja. Sijoittaja haluaa ottaa tässä riskiprofiilissa keskimääräistä riskiä ja tuotto-odotusta osakesijoittamisessa ja rakentaa salkun sekä osake että osakerahastosijoituksilla, minkä painotukset näkyvät myös esimerkki salkkujen allokaatioissa. Tässä sijoittajaa kiinnostaa tutustua yrityksiin ja toimialoihin, ja haluaa seurata markkinoita. Ajoittamisen näkökulmasta sijoittaja pyrkii itse ajoittamaan markkinaa, mutta hyödyntää myös ajallista hajauttamista.

Kun halusin viisi erilaista riskiprofiilia, niin oli luotava riskiprofiilit tasapainoisen riskiprofiilin ympärille. Tasapainoista vähäisempää riskiä käyttävää riskiprofiilia aloin kutsumaan maltillinen osakerahasto sijoittaja, eli tämä riskiprofiili on osakerahasto sijoittamiseen painottuva, mutta siihen kuuluu myös sijoittaminen yksittäisiin osakkeisiin. Sijoittaja ottaa maltillista riskiä ja tuotto-odotus on myös maltillinen. Ajallista hajauttamista hyödynnetään tässä riskiprofiilissa, mutta sijoittajaa kiinnostaa hiukan käyttää aikaa yritysten ja toimialojen tutkimiseen. Esimerkki salkkujen allokaatioissa neljäsosa tai viidesosa on sijoitettuna yksittäisiin osakkeisiin ja loput eli suurin osa on sijoitettuna osakerahastoihin.

Viimeisenä tuli rakennettua neljänneksi riskisin riskiprofiili. Kyseistä riskiprofiilia aloin kutsumaan rakentavaksi osakesijoittajaksi, joka painottaa sijoituksissaan osakkeisiin ja hiukan sijoittaa myös osakerahastoihin. Rakentavalla termillä halusin tuoda näkökulmaksi sen, että tässä riskiprofiilissa

haetaan keskimääräistä enemmän riskiä ja tuotto-odotusta. Rakentava osakesijoittaja on valmis käyttämään aikaa yritysten, toimialojen ja markkinoiden tutkimiseen ja hän pyrkii ajoittamaan markkinaa osakesijoituksillaan sekä hyödyntää ajallista hajauttamista osakerahastoihin sijoittamalla. Alilokaatiot esimerkki sijoitussalkuissa ovat neljäosa salkusta osakerahastoja ja loput osakkeita.

3.4 Riskiprofiili kyselyn luominen

Sopivan riskiprofiilin kysely oli riskiprofiilien luomisen jälkeen seuraava, jota aloin työstämään. Alkujaan ajattelin tehdä 10 kysymystä, joihin vastaamalla määrittäisi riskiprofiili. Kun kokosin erilaisia kysymyksiä, niin koin minulta puuttuvan punainen lanka kysymyksistä, joten lähdin muuttamaan suuntaa esittämällä erilaisia väitteitä. Osion väitteisiin halusin mielipiteen ilmaisevia vastauksia eli täysin eri mieltä, vähän eri mieltä, vähän samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Jokaisesta väitteestä jaettiin 1–4 pistettä riippuen mielipiteestä, mutta varsinaisen merkitys pisteillä on riskiprofiilin syntyminen, eikä pisteiden määrällä mitata paremmuutta. Kyselyn opastus sivulla pyrin tuomaan tämän selkeästi läpi, ja ehdotan pisteiden laskemista kyselyn aikana. Kertyneitä pisteitä varten on erillinen laatikko jokaisen väitteen vieressä. Kyselyn jokaisen väitteen tein korkean riskin näkökulmalla, eli mikäli on väitteeseen eri mieltä, niin vastaaja hakee tässä pienempää riskiä ja mikäli on väitteeseen samaa mieltä, niin vastaaja hakee korkeampaa riskiä tässä väitteessä. Jokaisen väitteen halusin nojaavan tietoperustassa käytyihin asioihin, joten niiden pohjalta loin jokaisen väitteen. Kun olin alkanut luomaan erilaisia väitteitä, niin niitä alkoi syntyään sen verran hyvin, että lopulta päädyin käyttämään 15 erilaista väitettä. Vähimmäispistemäärä kyselyssä on 15 pistettä ja maksimipistemäärä on 60, ja näiden pisteiden väliin luomani riskiprofiilit asetetaan.

Jykevä osakerahasto sijoittaja

•Yhteispisteet: 15-23

Maltillinen osakerahasto sijoittaja

•Yhteispisteet: 24-32

Tasapainoinen osake- ja osakerahasto sijoittaja

•Yhteispisteet: 33-42

Rakentava osakesijoittaja

•Yhteispisteet: 43-51

Rohkea osakesijoittaja

•Yhteispisteet: 52-60

Kuva 2. Oppaan riskiprofiilien pistejakaumasta

3.5 Oppaan luominen

Kun päästiin oppaan luomisen vaiheeseen, niin ensiksi tein raakaversion oppaan sisällöstä kokonaisuudessaan. Opas jakautuu kolmeen eri osioon, jotka ovat tietoperusta, riskiprofiili kysely ja riskiprofiili. Tietoperusta osuudessa oli tarkoitus taustoittaa osakesijoittamisen riskejä, riskinsietokyvystä ja miten osakesijoittamisen riskejä voi pienentää hajauttamisella. Riskiprofiili kyselyllä pyritään kartoittamaan oppaan lukijalle hänelle itselleen sopivan riskiprofiilin, joka hänelle kerrotaan riskiprofiili osiossa. Tämän raportin kappaleessa 2 Sijoittamisen riskit on käyty läpi oppaassa käytetty tietoperusta ja riskiprofiilien luominen on käyty tämän raportin 3.3 Riskiprofiilien työstäminen kappaleessa. Jokaiseen osioon halusin luoda pienen opastuksen itseltäni, että miten kyseinen osio olisi kannattavaa käydä läpi ja mitä siinä tulisi ottaa huomioon.

Tietoperusta

- Koostuu riski käsitteen seloituksella, riskinsietokyvyn ymmärtämiseen sijoittamisessa, mitä riskejä sijoittamisessa on sekä hajauttaminen riskin supistajana

Sopiva riskiprofiili kysely

- Koostuu 15 väitteestä, jotka liittyvät riskeihin ja riskinsietokykyyn

Viisi erilaista riskiprofiilia

- Jykevä rahastosijoittaja
- Maltillinen rahastosijoittaja
- Tasapainoinen osake- ja rahastosijoittaja
- Rakentava osakesijoittaja
- Rohkea osakesijoittaja

Kuva 3. Havainnollistaminen oppaan sisällön raakaversiosta helmikuun 2023 alussa

Kun itse oppaan pääpiirteet sisällöstä olen saanut kasaan, niin on aika työstää opasta kokonaisuudessaan yhdeksi kokonaisuudeksi, ja tätä varten hain taustatietoa hyvän oppaan ja ohjeen tekemiseen. Tähän löysin vinkkejä markkinoinnin fasilitaattorin Mira Oivan blogista sekä Kotimaisten kielten keskuksen verkkosivuilta.

Hyvässä ohjeessa on selkeä kokonaisrakenne, jota erotellaan osuvilla väliotsikoilla. Asiat tulee esittää järkevässä järjestyksessä, ja tässä on syytä olla tarkkana. Mikäli ohje perustuu hankalaan tekstiin, niin on kieltä selkeytettävä. (Kotimaisten kielten keskus) Markkinoinnin fasilitaattori Mira Oiva avaa blogissaan koukuttavan oppaan tekemistä. Oiva antaa viisi tärppiä oppaan tekijälle, jotka ovat suunnittele ohjaus oppaaseen, valitse kohderyhmä, kirkasta viestin kärki, panosta houkuttelevaan sisällysluetteloon sekä opas vastaa ja ratkaisee. Lisäksi hyvä opas sisältää tärppejä ja

konkreettisia vinkkejä, asiantuntijoiden sitaatteja ja esimerkkejä joihin lukijan on helppo samaistua. (Oiva 17.7.2017)

Koska sijoitusmaailman kielessä on hankalaa tekstiä, niin pyrin käyttämään selkeyttävää tekstiä. Koska kohderyhmänä on aloittelevat sijoittajat, niin vaikeat sijoitussanat voivat sekoittaa oppaan lukijaa liikaa, joten tästä syystä olisi hyvä käyttää helppoa ja selkeää kieltä oppaassa. Kokonaisrakenteen olin jo suunnittelussa isot linjat määritellyt selkeästi, että ensin tutustutaan riskeihin, jonka jälkeen lähdetään luomaan riskiprofiilia. Tämä jako jää myös lopulliseen versioon ja erotteluna käytän oppaassa osioiden jaotteluna, eli oppaassa on kolme eri osiota, jotka muodostavat kokonaisuuden. Oppaassa ohjaus löytyy jokaisen osion alussa ja asiantuntijoiden sitaatteja on hyödynnetty tietoperustassa, joihin lukija voi samaistua. Opas on tarkoitettu tehdä Canva visualisointiohjelmalla, jotta oppaasta tulisi visuaalisesti näyttävä jo sen kokoamisen aikana.

Sijoitusneuvonnan antaminen on luvanvaraista toimintaa ja sijoituksia koskevaan sisältöön lisätään maininta, ettei sijoitusneuvonnasta ole kyse. Varoitusteksti ei vaikuta arvioon, vaan sijoitusneuvonnan arviointi perustuu kirjoituksen sisältöön sekä sijoittajan saamaan käsitykseen tilanteesta. (Finanssivalvonta 2023)

Koko oppaan laatimisessa minun tulee ottaa huomioon Finanssivalvonnan ohjeistus. Oppaasta tulee olla varoitusteksti, että opasta ja sen sisältämiä aiheita ei tule ottaa sijoitussuosituksina tai -neuvontana. Oppaan sisältö on kuitenkin merkittävämpi tässä tapauksessa, eli varsinkin riskiprofiilin osiossa oppaassa tulee tuoda selkeästi esille, että kyseessä on vain esimerkkejä, ja sijoittajan tulee tehdä itse sijoituspäätöksensä.

3.6 Tuotoksen testaus kohderyhmällä

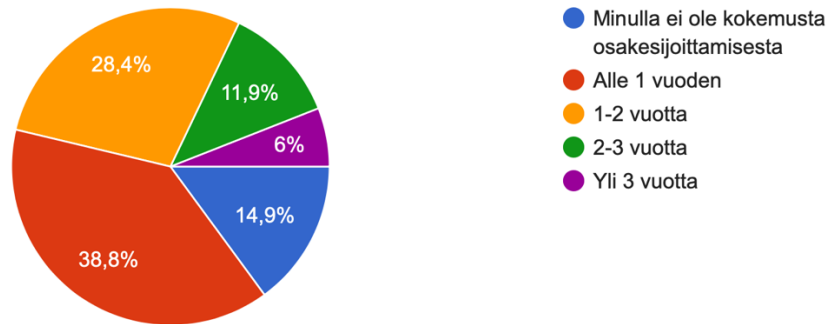
Oppaan testausta varten tarvitsin kohderyhmän aloittelevista sijoittajista, ja testauksella mitataan oppaan onnistumista. Tähän sopivia testaaajia lähdin hakemaan ensin lukiolaisista, joille oli kehitetty oma sijoittajakoulunsa. TATin sijoittajakoulu on toisen asteen opintojen aikana käytävä sijoittamiseen keskittyvä kurssi, joka kestää koko toisen asteen opiskeluajan. Sijoittajakoulun tavoitteina on innostaa nuoria pitkäjänteiseen osakesäästämiseen, opettaa nuorille oman talouden hallintaa ja saada nuoret kiinnostumaan talouden seuraamisesta yleisesti. (Talous ja nuoret TAT). TAT sijoituskouluun osallistuvalla lukiolaisryhmältä sain testaaajiksi 28 henkilöä. Lukiolaisryhmän lisäksi etsin sosiaalisen mediani kautta aloittelevia sijoittajia, sillä sain opinnäytetyön ohjaajalta palautetta riittävän laaja-alaisesta oppaan arvioinnista kohderyhmällä. Tämän sosiaalisen median tempauksen jälkeen sain 39 lisää testaaajia, joten testaaajia oli yhteensä 67 henkilöä.

Kysely Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaan onnistumisesta tehtiin Google forms-työkalulla ja kysely toteutettiin anonymisti. Perustietona testaaajalta kysyttiin kokemusta

osakesijoittamisesta, ja loput kysymykset painottuvat oppaan onnistumiseen sen soveltuvuuden, oppimisen ja innostuksen näkökulmasta. Kyselyssä oli seitsemän erilaista kysymystä, joissa kysyttiin testaajien kokemusta ja mielipidettä.

Kuinka pitkään olet sijoittanut osakkeisiin?

67 vastausta

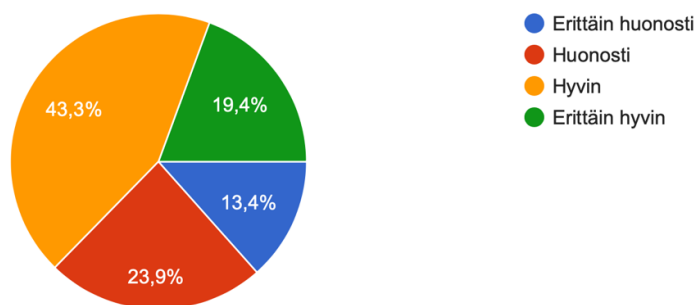

Kuva 4. Google forms kaavio oppaan testaajien vastauksien jakaumasta ensimmäiseen kysymykseen

Ensimmäisessä kysymyksessä testaajalta kysyttiin nykyistä kokemusta osakesijoittamiseen. Suurin vastausryhmä oli kokemukseltaan alle vuoden 38,8 prosentilla ja 28,4 prosenttia vastaajista olivat sijoittaneet 1–2 vuotta. Pienimmät vastausryhmät 2–3 vuotta ja yli kolme vuotta sijoittaneet olivat yhteensä 17,9 prosenttia ja sijoituskokemusta osakesijoittamiseen ei ollut 14,9 prosentilla. Vastaukset osoittavat suurimman osan testaajista olevan täysin sijoitusuransa alkuvaiheessa.

Kuinka hyvin sinulle sopi riskiprofiili, joka sinulle syntyi Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaasta?

67 vastausta

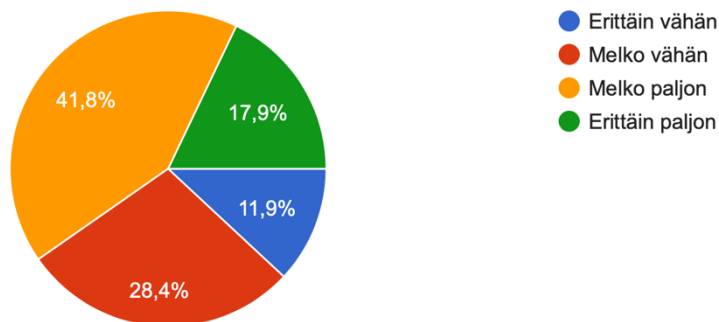

Kuva 5. Google forms kaavio oppaan testaajien vastauksien jakaumasta toiseen kysymykseen

Kysymyksessä kaksi haettiin vastaajalta oman riskiprofiilinsa sopivuutta, jonka hän oppaan aikana sai itselleen. Suurin ryhmä vastaajista oli hyvin osuva riskiprofiili 43,3 prosentilla, ja kokonaisuudessaan 62,7 prosenttia koki riskiprofiilin osuvan erittäin hyvin tai hyvin. Toiseksi suurin yksittäinen vastausryhmä oli 23,9 prosentilla huonosti osuva riskiprofiili, ja erittäin huonosti 13,4 prosenttia.

Kuinka paljon opit uusia asioita Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaasta?

67 vastausta

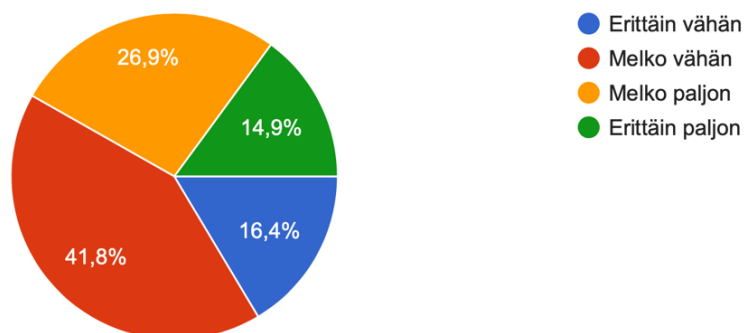

Kuva 6. Google forms kaavio oppaan testaajien vastauksien jakaumasta kolmanteen kysymykseen

Kolmannessa kysymyksessä haettiin, kuinka paljon uusia asioita testaaja oppi oppaasta. Suurimpana vastausryhmänä oli melko paljon 41,8 prosentilla ja paljon oppineita yhteensä oli 59,7 prosenttia. Melko vähän vastaus oli toiseksi suurin vastaus 28,4 prosentilla ja yhteensä vähän vastanneita oli 40,3 prosenttia. Testaajista suurin osa koki oppineensa uusia asioita oppaasta.

Kuinka paljon uusia näkökulmia sijoittamisen riskeihin Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opas antoi sinulle?

67 vastausta

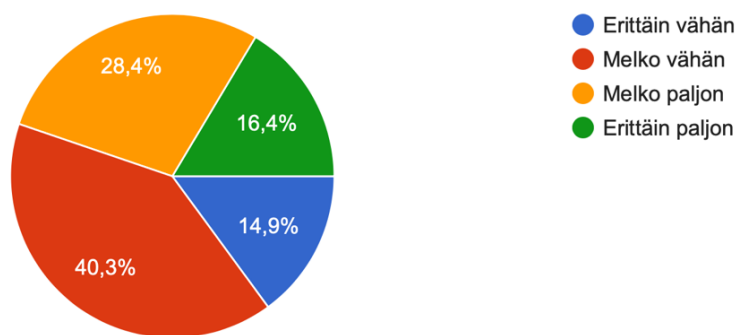

Kuva 7. Google forms kaavio oppaan testaajien vastauksien jakaumasta neljänteen kysymykseen

Oppaan kautta uusien näkökulmien syntymistä kysyttiin neljännessä kysymyksessä. Tässä kysymyksessä suurin vastausryhmä oli melko vähän 41,8 prosentilla ja yhteensä vähän kannalla oltiin 58,2 prosenttia, eli testaajat eivät kokeneet uusien näkökulmien syntyvän. Paljon uusia näkökulmia koki saavansa 41,8 prosenttia. Vastauksien perusteella voidaan todeta, että opas ei yleisesti tuonut uusia näkökulmia aloitteleville sijoittajille.

Kuinka paljon Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opas antoi sinulle innostusta sijoittamisen jatkamiseen?

67 vastausta

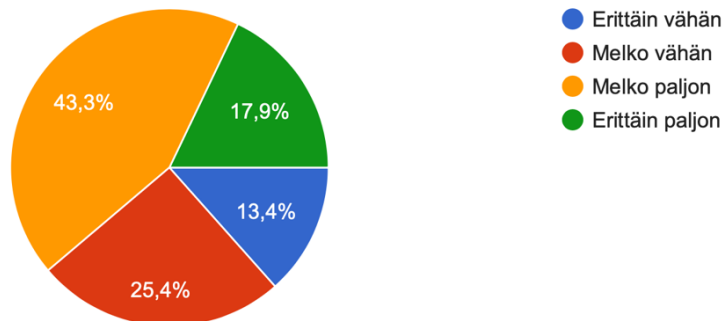

Kuva 8. Google forms kaavio oppaan testaajien vastauksien jakaumasta viidenteen kysymykseen

Sijoittajan saamaa innostusta osakesijoittamisen jatkamiseen kysyttiin viidennessä kysymyksessä. Suurin vastausryhmä melko vähän oli 40,3 prosenttia ja kokonaisuudessaan vähän innostusta kokeneita oli 55,2 prosenttia. Melko paljon vastanneita oli 28,4 prosenttia ja 16,4 prosenttia vastasi erittäin paljon. Testausryhmän näkökulmasta opas ei lisännyt heidän innostustansa sijoittamisen jatkamiseen, ja tämän kysymyksen vastaukset olivat melko linjassa neljännen kysymyksen kanssa.

Kuinka paljon sinulle itsellesi oli hyötyä Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaasta

67 vastausta

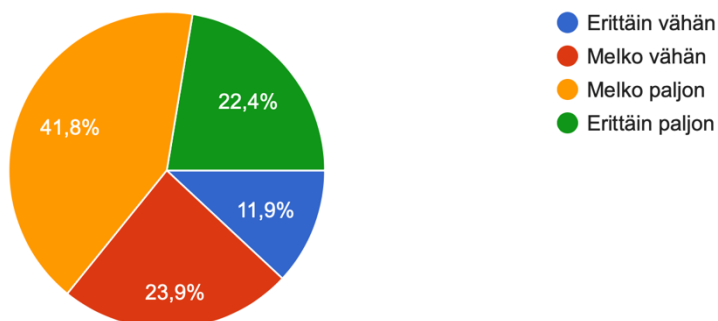

Kuva 9. Google forms kaavio oppaan testaajien vastauksien jakaumasta kuudenteen kysymykseen

Kysymyksillä kuusi ja seitsemän haettiin oppaan hyödyllisyyttä. Kuudennessa kysymyksessä haettiin testaajalle itselleen hyödyllisyyttä Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaasta. Suurin vastausryhmä kysymyksessä oli melko paljon 43,3 prosenttia ja kokonaisuudessa paljon vastasivat yhteensä 61,2 prosenttia, eli suurin osa testaajista koki oppaan hyödylliseksi itselleen. Toiseksi eniten vastanneita oli vastausryhmässä melko vähän 25,4 prosentilla ja erittäin vähän vastanneita oli 13,4 prosenttia.

Kuinka paljon suosittelet muille aloitteleville sijoittajille Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opasta?

67 vastausta

Kuva 10. Google forms kaavio oppaan testaajien vastauksien jakaumasta seitsemänteen kysymykseen

Viimeisempänä haettiin mielipidettä, että suositeltaisiinko opasta muille aloitteleville sijoittajille. Eniten vastanneita oli melko paljon 41,8 prosentilla ja yhteensä paljon suosittaneita oli 64,2 prosenttia. Melko vähän vastanneita oli 23,9 prosenttia ja erittäin vähän 11,9 prosenttia. Testaajien näkökulmasta opasta suositellaan enemmän muille aloitteleville sijoittajille kuin itselleen kolmen prosentin erolla.

3.7 Oppaan viimeistely

Kyselystä tulleen sekä opinnäytetyön ohjaajan palautteen perusteella lähdin viimeistelemään opasta parantamalla sen käytettävyyttä. Oppaasta oli alun perin luotuna vain PDF-versio, jonka ajattelin riittävän. Tämä kuitenkin rajasi tietokoneella oppaan läpikäyvän ryhmän pois kysely osion takia, koska tämä oli suunniteltu paperilla täytettäväksi. Päätin luoda oppaasta myös Powerpoint-version, jotta tietokoneella opasta pystyisi hyödyntämään ilman oppaan tulostamista. Syy, miksi juuri Powerpoint-versioon päädyin, oli alkuperäisen version helppo siirto Canva ohjelmasta Powerpoint versioon ja tämän helppo muokkaus. Mikäli olisin päätenyt tietokone version tekemään Word tiedostoon, niin tästä olisi pitänyt täysin kokonaan uusi opas.

Käytettävyyden parantamisen lisäksi paransin oppaan visuaalisuutta ja tein kaksi uutta sivua. Visuaalisuuden parantamisella pyrin innostusta lisäämään, sekä helpottamaan oppaan läpikäymistä. Uudet sivut olivat Oppaan loppusanat ja Oma riskiprofiilini. Oppaan loppusanat sivulla otan sijoittajalle keskeisempiä pointteja, mitä oppaalla käytiin läpi, ja Oma riskiprofiilini sivulla aloitteleva sijoittaja voi itselleen rakentaa täysin oman riskiprofiilin, ja tähän hän voi hyödyntää koko opasta. Tyhjä riskiprofiili sivu parantaa oppaan hyödynnettävyyttä enemmän, sillä tämän sivun lisääminen tehtiin testaajien kyselyn perusteella, eli kaikki eivät kokeneet saavansa oikeaa riskiprofiilia.

4 Pohdinta

Tässä kappaleessa on tarkoitus tarkastella tuotoksen sekä opinnäytetyöprosessin onnistumista sekä miten tuotosta tulisi kehittää. Onnistumista tarkastellaan kohderyhmän palautteen perusteella, joka on kyselyn muodosta testaajilta hankittu. Kohderyhmän testaus käydään tämän raportin kappaleessa 3.6, josta löytyvät tarkat vastausprosentit.

4.1 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Opinnäytetyöprosessi oli kokonaisuudessaan vaiherikas. Suunnitteluvaiheessa tietoperustan ka-saukselle olin varannut todella paljon aikaa, jossa keräsin turhan paljon epäolennaisia tietolähteitä, jotka hidastivat oppaan luomiseen siirtymistä. Tietolähteiden näkökulmasta niitä on vähän, mutta tein tässä tietoisien päätöksen, että menen laatu edellä, eli enemmän tietolähteille ei ollut tarvetta. Tietolähteet täytyi saada osaksi opasta, joten tämän takia oli tärkeämpää edetä keskitetyillä läh-teillä. Itse oppaan luominen eteni suunniteltua jouhevammin ja nopeammin, mikä auttoi siirtymistä tuotoksen testaajien etsintään. Tuotoksen testauksen ajankohdan olin alun perin suunnitellut hel-mikuun loppuun, mutta testaus venyi lukiolaisryhmällä maaliskuulle ja maaliskuun lopussa testasin sosiaalisen median kautta. Näiden monien vaiheiden jälkeen olen pohtinut, että alkuun asetin itsel-leni liian selkeät raamit, miten tämän opinnäyteprosessi tulisi edetä. En ollut itselleni jättänyt riittä-vää liikkumatilaa, joka aiheutti aikataulun venymisen kuukaudella eteenpäin.

Tuotoksen testauksessa pitkään tavoittelin lukiolaisten sijoittajakoulun ryhmillä testaamista, mutta aikataulullisesti sain onnistumaan ainoastaan yhden ryhmän kanssa, jota itse pidän epäonnistumi-sena. Kun sain palautetta, että opasta tulisi arvioida kohderyhmällä riittävän laaja-alaisesti, niin päätin kokeilla sosiaalisen median kautta testaajien löytämisestä. Vaikka alkuun suhtauduin ajatuk-seen epäileväisesti, niin tällä tavoin sain testaajien määrän yli kaksinkertaistuvan, jonka avulla sain testaajia yhteensä 67 henkilöä. Vaikka testaajia olisi voinut olla enemmän, niin testaajien vastauk-set antoivat mielestäni selkeän linjan oppaan onnistumisista. Yleisen linjan mukaisesti oppaassa tehty riskiprofiili sopi testaajalle, hän oppi uusia asioita oppaasta, hänestä oppaasta oli itselleen hyötyä ja hän suositteli muille aloitteleville sijoittajille opasta. Opas ei tuonut uusia näkökulmia si-joittamisen riskeihin ja ei antanut innostusta sijoittamisen jatkamiseen, joten näihin tuloksiin kehitin opasta eteenpäin niin, että lopuksi sijoittaja voisi itse tehdä oman riskiprofiilinsa, jos tämä osio avaisi uusia näkökulmia ja innostusta.

Tavoitteiden onnistumisen näkökulmasta onnistuin tekemään oppaan, jonka suurin osa testaajista koki hyödynnettäväksi. Opas vastaa lukijalle tämän johdannossa asetettuihin kysymyksiin ja se on tarkasti rajattu osakesijoittamiseen ja riskeihin. Hyödynnettävyyden näkökulmasta tällä hetkellä mi-nulla on opas, mutta ei alustaa tai selkeää ryhmää, joka hyödyntäisi tätä. Opinnäytetyöprosessin

aikana olin pyrkinyt löytämään ryhmiä, jotka ottaisivat tämän käyttöönsä, siinä onnistumatta, joten oppaan laaja hyödynnettävyys tulee vasta opinnäytetyöprosessin jälkeen. Tämä voi tarkoittaa oppaan jatkokehittämistä, jonka jälkeen jokin ryhmä tai organisaatio haluaisi tämän ottaa käyttöönsä tai teen itse oman alustan oppaalle, eli verkkosivut ja sosiaalisen median, jossa se olisi hyödynnettävissä.

Oppaan tarpeellisuuden ja ajankohtaisuuden näkökulmasta mielestäni testaaajille asetettu kysymys, että kuinka paljon suositellaan opasta, vastaa tähän parhaiten. Jopa 64,2 prosenttia suositteli opasta muille aloitteleville sijoittajille, ja tämä vastaus oli suurempi kuin itselleen hyödynnettävyys ja kuinka paljon oli opittu oppaasta. Testaajissa nähtiin ainekin, että tämänkaltaiselle tuotokselle on tarpeellisuutta tässä ajassa.

4.2 Kehittämisehdotukset ja jatkokehittäminen

Itse näkisin tuotoksen kehittämisehdotukseksi kaksi näkökulmaa, jotka ovat kohderyhmän laajentaminen kaikille sijoittajille ja sijoitustuotteiden laajentamisen. Tuotoksen pyrin pitämään yksinkertaisena kohderyhmän ollessa aloittelevat sijoittajat, joten tuotoksesta saisi kattavamman kohderyhmän laajennuksella kaikkiin sijoittajiin. Tämä myös laajentaisi oppaan hyödynnettävyyttä, sillä opasta pystyisi entistä isompi joukko käyttämään. Oppaassa rajasin sijoitustuotteet osakesijoittamiseen, joka rajasi monet sijoitustuotteet pois. Sijoitustuotteiden laajentamisella sijoittaja pystyisi luomaan itselleen entistä laajemman riskiprofiilin, kun siihen kuuluisi esimerkiksi asunto-, metsä ja korkosijoittaminen sekä tässäkin lisääntyisi joukko, joka pystyisi opasta hyödyntämään.

Erilaisten näkökulmien lisäksi tuotoksesta voisi tehdä jonkin muun kuin oppaan. Oppaan aiheesta pystyttäisiin tehdä kirja, omat verkkosivut tai oma seminaarinsa. Kun lähdin kartoittamaan, millaisia erilaisia tuotoksia oli oman riskiprofiilin luomisesta tehty, niin huomasin, että niitä oli melko rajallisesti. Tämän vuoksi aiheesta voisi tehdä erilaisia tuotoksia, joita aloitteleva sijoittaja voisi hyödyntää.

Itse lähden jatkokehittämään opasta etsimällä oppaan käyttäjiä, eli parantamaan oppaan hyödynnettävyyttä. Tämän opinnäytetyöprosessin aikana en löytänyt organisaatiota tai ryhmää, joka ottaisi tuotoksen käyttöönsä. Oppaan hyödynnettävyyden näkökulmasta sellainen olisi löydettävä. Toinen vaihtoehto olisi luoda omat verkkosivut tai sosiaalisen median profiilit oppaalle, jossa opas olisi ladattavissa käyttöön. Opinnäytetyöprosessin aikana tehty ei mielestäni täysin valmis ole, jonka vuoksi aion tulevaisuudessa kehittää opasta paremmaksi.

Lähteet

Elo, H. & Saarhelo, J. 2018. Osakesijoittajan maailmanvalloitus. Alma Talent. Helsinki.

Finanssivalvonta. 2023. Sijoituspalvelut tai sijoitustoiminta. Luettavissa: <https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/sijoituspalvelun-tarjoajat/sijoituspalvelut-tai-sijoitustoiminta/>. Luettu: 15.2.2023.

Kallunki J., Martikainen M. & Niemelä J. 2011. Ammattimainen sijoittaminen. 7. painos. Talentum Media Oy. Vantaa.

Kotimaisten kielten keskus. Ohjeita ohjeiden tekijöille. Luettavissa: https://www.kotus.fi/ohjeet/hyvan_virkakielen_ohjeita/millaisia_ovat_toimivat_ohjeet_ja_kysymykset/ohjeita_ohjeiden_tekijoille. Luettu: 20.2.2023.

Oiva, M. 17.7.2017. Eri sisältölajit, osa 2: koukuttava opas. Differon blogi. Luettavissa: <https://www.differo.fi/blogi/eri-sisaltolajit-osa-2-koukuttava-opas>. Luettu: 20.2.2023.

OP Ryhmä. 7.12.2021. Suomalaiset sijoittajat nyt ennätystahtiin. Luettavissa: <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/suomalaiset-sijoittavat-nyt-ennatystahtiin/> Luettu: 10.2.2023.

Drake, M. Pikkarainen, A. 3.1.2023. Sijoitusbuumi lässähti pörssin mukana: Näitä viittä osaketta nuoret ostivat, kun markkinoilla kävi rytinä – ”Kutsun sitä sota-ajan sijoitukseksi”. Luettavissa: <https://www.talouselama.fi/uutiset/sijoitusbuumi-lassahti-porssin-mukana-naita-viitta-osaketta-nuoret-ostivat-kun-markkinoilla-kavi-rytina-kutsun-sita-sota-ajan-sijoitukseksi/9e1b245a-245e-41d2-bfdd-7b07d5be1d98>. Luettu: 10.2.2023.

Pörssisäätiö ja Euroclear 2023. Pörssisäätiön graafi. Kotitalousomistajien määrä Suomessa. Pörssisäätiö käyttänyt graafin pohjalla Euroclear Finlandin tilastoja. Luettavissa: <https://www.porssisaa-tio.fi/blog/statistics/kotitalousomistajien-maara-suomessa/> Luettu: 10.2.2023.

Saario S. 2021. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. 21. painos. Alma Talent. Helsinki.

Talous ja nuoret TAT. TATin sijoittajakoulu. Kurssi sijoittamisen ja osakesäästämisen perusteista toiselle asteelle. Luettavissa: <https://tat.fi/palvelu/sijoittajakoulu/>. Luettu: 15.2.2023.

Liitteet

Liite 1. Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opas

Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opas

Tämän oppaan on tehnyt Joonas
Vainio opinnäytetyönä keväällä 2023

Oppaan sisällys

Sivu 1

Oppaan sisällys.....	sivu 1
Oppaan alkusanat.....	sivu 2
Osio 1: Tutustutaan sijoittamisen riskeihin.....	sivu 3
Riski - ei niin yksinkertainen mitä luulisi.....	sivu 4
Hajauttaminen riskin supistajana.....	sivu 5
Riskinsietokyvyn ja oman riskiprofiilin tunnistaminen.....	sivu 6
Osio 2: Riskiprofiili kysely.....	sivu 7
Riskiprofiili kysely osa 1.....	sivu 8
Riskiprofiili kysely osa 2.....	sivu 9
Osio 3: Sopiva riskiprofiili kyselyn perusteella.....	sivu 10
Jykevä osakerahasto sijoittaja.....	sivu 11
Maltillinen osakerahasto sijoittaja.....	sivu 12
Tasapainoinen osake- ja osakerahasto sijoittaja.....	sivu 13
Rakentava osakesijoittaja.....	sivu 14
Rohkea osakesijoittaja.....	sivu 15
Oppaan loppusanat.....	sivu 16
Riskiprofiili pohja.....	sivu 17

Oppaan alkusanat

Sivu 2

Tervetuloa tutustumaan Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaaseen! Tämän oppaan tarkoituksena on olla tukena osakesijoitus uransa alkuvaiheessa olevalle sijoittajalle. Vaikka olisitkin jo kokeneempi sijoittaja, niin voit sinäkin tunnustella omia näkemyksiäsi omasta riskinsietokyvystäsi sekä millainen riskiprofiili sinulle voisi sopia tällä hetkellä. Suosittelemme ottamaan oppaan talteen, jolloin voit milloin tahansa palata oppaaseen tai voit tarkastella, miten olet sijoittajana kehittynyt riskien ja riskiprofiilin näkökulmasta. Lähde tutustumaan sijoittamisen riskeihin avoimin mielin ja toivottavasti tällä oppaalla löydät itsellesi sopivan riskiprofiilin osakesijoittamisen parissa.

Miksi tätä opasta on alkujaan lähdetty tekemään?

Suomessa elettiin vuonna 2021 sijoitusbuumia, jonka johdosta uusia yksityissijoittajia kasvoi ennätyskellisiä määriä. Osakesijoittaminen koettiin erittäin helppona, ja mihin ikinä sijoitti, niin siitä tuntui saavan hyvää tuottoa lyhyellä aikavälillä. Osakemarkkinalla oli todella vauhdikas nousukausi, jonka johdosta sijoittamisen riskit sivuutettiin täysin tai korkeintaan sivulauseena heitetty. Vastapainoksi tuli vuosi 2022, joka oli osakesijoittajalle haastavaa aikaa ja lyhyessä ajassa syntyneet hyvät tuotot saattoivat muuttua sijoitusten merkittäväksi tappioksi laskumarkkinan johdosta. Mikäli aloitteleva sijoittaja ei ollut ottanut ollenkaan riskejä huomioon, niin tämä yksittäinen heikko vuosi saattoi lopettaa kokonaan sijoittamisen innostuksen ja aiheuttamaan sen kokonaan lopettamisen. Tämän vuoksi halusin lähteä auttamaan aloittelevaa sijoittajaa tällä oppaalla, jossa alkuun käydään yleisesti läpi riskiä ja riskinsietokykyä, minkä jälkeen on kysely, jonka lopputuloksena kerrotaan riskiprofiili, jota aloitteleva sijoittaja voi halutessaan hyödyntää.

Miten opas on tehty?

Opas on tehty hyödyntämällä sijoituskirjallisuutta ja opas on rakennettu hyödyntäen Canva verkkosivua, joka on graafiseen suunnitteluun tarkoitettu verkkosivusto. Sivun alalaidassa on maininta, mikäli on kyseisellä oppaan sivulla on mukailen hyödynnetty sijoituskirjallisuutta. Kiitokset oppaasta menee seuraaville sijoituskirjoille ja niiden tekijöille:

Seppo Saario, Miten sijoitan pörssiosakkeisiin, 2021

Henri Elo ja Jari Saarhelo, Osakesijoittajan maailmanvalloitus, 2018

Juha-Pekka Kallunki, Minna Martikainen ja Jaakko Niemelä, Ammattimainen sijoittaminen 2011

Opas koostuu kolmesta osiosta, jotka ovat Tutustutaan sijoittamisen riskeihin, Riskiprofiili kysely sekä Sopiva riskiprofiili kyselyn perusteella. Jokaisen osion alkuun kerron, miten kyseinen osio kannattaa käydä läpi, jonka jälkeen syvennytään kyseiseen osioon. Suosittelemme oppaan läpikäymistä sen omassa järjestyksessä, jolloin saat siitä parhaimman hyödyn irti.

Vastuuvapauslauseke

Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opasta ja siinä käsiteltyjä aiheita ei tule ottaa sijoitussuosituksina tai sijoitusneuvontana. Tämän oppaan tarkoitus on olla yleisenä informaationa aloittelevalle sijoittajalle sijoittamisen riskien aihealueeseen liittyen, mutta sijoituspäätösten tekeminen tulee sijoittajan tehdä itse.

Osio 1: Tutustutaan sijoittamisen riskeihin

Sivu 3

Osiossa 1 päästään kunnolla tutustumaan sijoittamiseen liittyviin riskeihin ja siihen vaikuttaviin aiheisiin. Tässä osiossa on pyritty kertomaan aloittelevalle sijoittajalle keskeiset asiat sijoittamisen riskeistä yksinkertaisesti ilman turhia jaaritteluja, joten hiukan kokeneemmalle sijoittajalle tai aiheeseen jo tutustuneelle aloittelevalle sijoittajalle tässä on varmasti paljon vanhan kertaamista. Kertaushan on opintojen äiti, joten tutustu ihmeessä myös tähän osioon, mikäli sijoittamisen riskit aiheena on sinulle tuttuja. Seuraavaksi annan omat vinkkini osion läpikäymiseen.

Kiirettä ei ole osion lukemiseen

Suosittelten käymään tämän osion ajatuksella läpi ennen seuraavia osioita. Ota itsellesi mukava asento ja tutustu sijoittamisen riskin aiheisiin pitämättä turhaa kiirettä.

Ota itsellesi ylös keskeisimmät pointit sijoitussuunnitelmaasi

Mikäli sinulla ei ole sijoitussuunnitelmassasi ollenkaan mainintoja sijoittamisen riskeistä, niin suosittelen tästä osiosta ottamaan sinulle itsellesi keskeisimmät asiat ylös. Mikäli sinulta puuttuu myös oma sijoitussuunnitelma, niin suosittelen tästä ottamaan koppia ja sellaisen itsellesi luomaan. Osiosta 3 voit ottaa halutessasi itsellesi sopivan riskiprofiilin mukaan sijoitussuunnitelmaasi.

Hanki lisätietoja itseäsi kiinnostavista aihealueista

Tässä osiossa käydään melko yleisluonnollisesti läpi sijoittamisen riskeistä ja sen aihealueista. Mikäli haluat jostakin aihealueesta enemmän tietoa, niin suosittelen ottamaan aiheen itsellesi ylös ja siihen tutustumaan. Sijoittamisen riskien eri aiheista voisi vaikka kokonaisen kirjan kirjoittaa, joten lisätietoja varmasti löydät todella paljon ja samalla voit myös löytää uusia näkökulmia.

Ole kriittinen osion läpi käymisessä

Mikäli jokin aihe tai vinkki tässä osiossa ei itsellesi sovi, niin suosittelen olemaan kriittinen tähän aiheeseen. Jokaiseen kohtaan ei ole yhtä ainoaa oikeaa vastausta, joten sinun näkemyksesi voi olla yhtä oikea, kun tässä oppaassa mainittu. Kaikkia asioita tai pointteja tästä osiosta ei tarvitse ottaa mukaan.

Ole avoin ja ota rennosti

Kannattaa olla avoin osion läpi käymisessä, sillä sinulle voi löytyä uusia näkökulmia itsellesi sijoittamisen riskeistä. Sijoittamisen riskit voivat olla sinulle aiheena kuivaa ja tylsää, joten tylsyyden välttämäksi tämä osio kannattaa käydä rennolla asenteella läpi, vaikka keskittymisen pitäisikin kunnolla kasassa.

Etene seuraavalle sivulle tutustumaan riskeihin

Riski – ei niin yksinkertainen mitä luulisi

Sivu 4

Lähdetään ensin tutustumaan sijoittamisen riskiin itsessään, sillä käsite ei ole niin yksinkertainen, mitä ensiksi ajattelisi. Pikon tälle sivulle riskille ominaisia piirteitä eri otsikoiden alle simppelisti, joten sinulle lukijalle on helppo edetä tässä osiossa..

Riski käsitteenä

Sijoittamisen riskillä yleisesti tarkoitetaan volatiliiteettia eli arvopaperin hinnan heilumista. Sijoituksella on siis mahdollisuus voittoon, tappioon tai koko sijoitetun pääoman menetykseen. Koko sijoitetun pääoman menetyksellä osakesijoittamisessa perinteisesti syntyy siitä, että yritys, jonka osakkeeseen on sijoittanut on mennyt konkurssiin.

Riskin ja tuotto-odotuksen välinen yhteys

Sijoitusmarkkinoilla tuotto-odotuksen sekä riskin välillä on yhteys. Tämä tarkoittaa sitä, että suurempaan tuotto-odotukseen liittyy myös suurempaa riskiä, eli epävarmuutta. Itselle on hyvä määritellä, minkälainen tuotto-odotus sopii itselleen, ja kannattaa sellainen tuotto-odotus itselleen asettaa, jolla ei itse menetä yöunia tai ota ylimääräistä stressiä.

Riski ei ole ainoastaan negatiivinen asia

Suurimmalla osalla on epämääräinen käsitys oman riskinsä määrästä sijoitussalkussaan, mikä osaltaan johtuu siitä, että sijoittamisen riskillä ymmärretään usein ainoastaan tappion syntymistä. Sijoittajan tulee huomioida, että riskillä on myös positiivinen puoli, että se sisältää myös voiton syntymisen mahdollisuuden. Tämä näkökulma jää usein tappion syntymisen varjoihin.

Riskejä on erilaisia

Osakesijoittamiseen liittyy erilaisia riskejä, jotka aloittelevan osakesijoittajan olisi hyvä tunnistaa. Näitä ovat seuraavat riskit:

- **Markkinariski.** Markkinariskillä tarkoitetaan markkinoiden yleiskehitykseen liittyvää riskiä ja tähän liittyvää epävarmuutta. Markkinariski vaikuttaa laajasti erilaisiin osakkeisiin, oli sitten kehitys positiivista tai negatiivista.
- **Yritysriski.** Yritysriskillä tarkoitetaan yksittäiseen yritykseen liittyvää riskiä ja epävarmuutta. Esimerkiksi yrityksen toiminnassa tapahtuva merkittävä muutos tai yrityksen liiketoiminnan kehitykseen liittyvää epävarmuutta.
- **Valuuttariski.** Valuuttakurssien keskinäistä arvonmuutoksista sijoituksen arvoon aiheutunutta muutosta kutsutaan valuuttariskiksi. Eli esimerkiksi mikäli sijoittaa yhdysvaltalaisiin osakkeisiin, niin samalla sijoittaja ottaa valuuttariskiä, joka voi kehittyä sijoittajan kannalta suuremmaksi tai pienemmäksi tuotoksi, riippuen valuuttojen kehityksestä. Esimerkin tapauksessa, mikäli Yhdysvaltain dollari heikkenee suhteessa euroon, niin Yhdysvaltalaisen osakkeen arvo euroissa alentuu.
- **Likviditeettiriski.** Likviditeettiriskillä tarkoitetaan arvopaperin rahaksi muutettavuutta. Eniten vaihdetut osakkeet on helpommin vaihdettavissa rahaksi, eli näillä on matala likviditeettiriski, kun taas vähän vaihdetut osakkeet voi olla haastavampi muuttaa rahaksi, eli näillä on korkea likviditeettiriski.

Tämä sivu on rakennettu mukailen lähteitä:

Henri Elo ja Jari Saarhelo, Osakesijoittajan maailmanvalloitus, 2018

Seppo Saario, Miten sijoitan pörssiosakkeisiin, 2021

Hajauttaminen riskin supistajana

Sivu 5

Hajauttamisen merkitystä osakesijoittamiseen kuvastaa parhaiten Elon ja Saarhelo kommentti heidän kirjassaan:

”Hajauttaminen on sijoittajan ilmainen lounas, joka kannattaa ottaa vastaan”

Henri Elo ja Jari Saarhelo, Osakesijoittajan maailmanvalloitus 2018

Tämän kommentin kuullessaan jokainen varmasti ottavat ilolla vastaan hajauttamisen idean, mutta mitä tarkalleen tarkoittaa tämä ilmainen lounas. Hajauttamisen termi kuuluu sijoittamisen keskeisimpiin termeihin ja tämä tarkoittaa sijoitusten jakamista usempaan eri sijoituskohteeseen. Mikäli sijoittajan osakesalkku olisi riippuvainen ainoastaan yhdestä osakkeesta, niin tämän osakkeen riippuvaisuutta osakesalkun riskistä voidaan pienentää hankkimalla muiden yhtiöiden osakkeita.

Osakesijoittamisen hajauttamisen erilaiset näkökulmat ja vaihtoehdot

Osakesijoittamisen hajauttamiseen löytyy erilaisia näkökulmia ja vaihtoehtoja. Sijoittajan kannattaa luoda itselleen omannäköinen ja omien riskinsietokykyjen rajoissa oleva hajautus. Riittävän hajauttamiseen ei tarvitse hyödyntää kaikkia erilaisia näkökulmia, vaan sijoittaja voi itselleen pohtia riittävän hajautuksen. Eri näkökulmat ja vaihtoehdot ovat esimerkiksi seuraavat:

Erikokoisiin yhtiöihin sijoittaminen. Sijoittaja voi hajauttaa large-capeihin eli suuriin yritykseen, mid-capeihin eli keskisuurin yrityksiin tai small-capeihin eli pieniin yrityksiin.

Eri toimialoille. Sijoittaja voi sijoittaa eri toimialojen välillä, jolloin toimialan riippuvuutta voi sijoittaja vähentää salkussaan. Esimerkkinä sijoitetaan teleoperaattorin Elisan osakkeeseen sekä metsäyhtiö Stora Ensoon.

Eri tyyppisiin osakkeisiin. Osakkeet voivat olla tyypiltään erilaisia ja tästä esimerkkejä ovat arvo-osakkeet, kasvuosakkeet, isot hyvän osinkotuoton osakkeet, spekulatiiviset momentum-osakkeet sekä isot vakaat blue chip-osakkeet. Mikäli esimerkiksi miellät itsesi osinkosijoittajaksi, niin todennäköisesti painotat sijoituksissasi enemmän hyvän osinkotuoton osakkeita kuin kasvuosakkeita, jotka tyypillisesti maksavat pientä osinkoa tai eivät ollenkaan.

Eri maiden osakkeisiin. Sijoittamisessa voi hyödyntää sijoittamalla eri maiden osakkeisiin, ja tällä tavoin voi pienentää maakohtaista riskiä. Tuorein esimerkiksi maakohtaisesta riskistä löytyy 2022 vuodelta, kun Venäjän hyökätessä Ukrainaan, tuli Venäjä kytköksissä oleviin arvopapereihin merkittäviä EU:n pakotteita, minkä vuoksi tavallisille sijoittajille saattoi syntyä tappioita venäläisistä arvopapereista.

Kehittyneiden markkinoiden ja vakiintuneiden markkinoiden osakkeisiin. Sijoittaja voi ottaa näkemystä sijoittamalla kehittyviin tai vakiintuneisiin markkinoihin ja näin hakea salkulleen erilaista hajautusta. Tavallisen sijoittajan ei ole aina helppoa sijoittaa suoraan osakkeeseen, joka on noteerattu kehittyneissä markkinoissa, mutta tyypillisesti rahastojen kautta tämä onnistuu.

Vakaisiin yhtiöihin ja kiintoisiin uusiin yrityksiin. Toimialojen muuttuessa syntyy usein uusia kiinnostavia yrityksiä, ja nämä pyrkivät kehittämään nykyistä toimialaa mielenkiintoisilla ratkaisuillaan. Esimerkiksi autoalan sähköistyminen on tuonut useita uusia yrityksiä, kuten Teslan. Vastapainoksi on esimerkiksi virvoitusjuomayhtiö Coca-Cola, joka vakaalla pitkällä toiminnallaan tuottaa yhä kuluttajalle tunnettuja virvoitusjuomia.

Ajallinen hajauttaminen. Sijoituksen ajoittaminen on erittäin haastavaa, ja sijoittajan kannattaa mieluummin hajauttaa sijoituksiaan ajallisesti kuin että yrittäisi ajoittaa markkinoita itse. Tämän voi tehdä esimerkiksi säästämällä säännöllisesti kuukausittain, jolloin sijoittaja vähentää huonon ajoituksen riskiä.

Tämä sivu on rakennettu mukailen lähdeä:

Henri Elo ja Jari Saarhelo, Osakesijoittajan maailmanvalloitus, 2018

Riskinsietokyvyn ja oman riskiprofiilin tunnistaminen

Sivu 6

Ennen kuin tutustumme sijoittajan riskinsietokyvyn tunnistamiseen, niin ensiksi suora lainaus Seppo Saarion näkemyksestä suurimman osan sijoittajan ottamasta riskistä:

”Kokemukseni perusteella voin kertoa, että monet sijoittajat ikään kuin ajelevat kesärenkailla jäistä metsätietä 80 kilometrin tuntivauhtia, kun nopeus saisi olla korkeintaan puolet siitä”
Seppo Saario, Miten sijoitan pörssiosakkeisiin kirja, 2021

Näkemyksellään Saario haluaa tuoda ilmi, että monet ottavat ylisuurta riskiä tiedon puuttuessa. Tämä osaltaan johtuu siitä, että lähtiessä osakemarkkinoille sijoittamaan, niin sijoittaja ei ole tunnistanut omaa riskinsietokykyään tai omaa riskiprofiiliaan.

Oman riskinsietokyvyn tunnistaminen

Sijoituspäätöstä tehdessään sijoittajan olisi hyvä tunnistaa, että millaista riskiä sijoittaja on valmis ottamaan. Tähän sijoittajan tulisi ottaa huomioon oma varallisuutensa sekä elämäntilanteensa. Hyvä vinkki, miten sijoittaja voi omaa riskinsietokykyä tarkastella tällä hetkellä on se, että mikäli sijoituspäätös aiheuttaa jatkuvaa stressiä ja yöunet heikkenee, niin sijoittaja on ottanut silloin suurempaa riskiä, mitä aidosti on valmis ottamaan. Sijoittajan olisi hyvä kirjoittaa ylös oma riskinsietokykynsä sijoitussuunnitelmaan.

Erilaisia riskinsietokykyjä

Riskinsietokyvyille löytyy erilaisia vaihtoehtoja, joista sijoittaja voi oman sijoitussuunnitelman mukaisesti hyödyntää. Kallunki, Martikainen ja Niemelä ovat Ammattimainen sijoittaminen kirjassa jaotelleet riskinsietokyvyt seuraavasti:

- **Varovainen.** Varovaisen riskinsietokyvyn sijoittajalla on hyvin matala riskinsietokyky. Sijoittaja tyytyy pienen tuottoon ja sijoitettu pääoma ei saisi pienentyä sijoitusten heikentymisen vuoksi.
- **Maltillinen.** Maltillisen riskinsietokyvyn sijoittajalla on matala riskinsietokyky. Tällaiselle sijoittajalle sijoitetun pääomalle ollaan valmiita ottamaan pientä riskiä tuotto-odotuksen parantamiseksi ja sijoitetun pääoman heikentyminen ei ole täysin mahdoton ajatus verrattuna varovaiseen.
- **Tuotto.** Tuoton riskinsietokyvyn sijoittajalla on kohtuullinen riskinsietokyky ja hän on valmis tavoittelemaan parempaa tuotto-odotusta kohtuullisella riskillä.
- **Rohkea.** Rohkean riskinsietokyvyn sijoittaja tavoittelee hyvää tuottoa korkealla riskinsietokyvyllä. Pääoman merkittävä menettäminen ei aiheuta tälle sijoittajalle turhaa stressiä tai ongelmia.

Oman riskiprofiilin luominen

Kun sijoittaja on tunnistanut oman riskinsietokykynsä, voi hän alkaa luomaan omaa riskiprofiiliaan. Aivan kuten jokaisella sijoittajalla on oma sijoitussuunnitelmansa, niin samalla myös jokaisella on oma riskiprofiilinsa. Sijoittajan pitäisi siis pystyä luomaan itselleen sellainen sijoitussalkku, joka vastaa riskiprofiiliaan. Tässä oppaassa osiossa 2 ja 3 autetaan sijoittajaa luomaan itselleen riskiprofiilinsa.

Tämä sivu on rakennettu mukailen lähteitä:

Juha-Pekka Kallunki, Minna Martikainen ja Jaakko Niemelä, Ammattimainen sijoittaminen, 2011
 Seppo Saario, Miten sijoitan pörssiosakkeisiin, 2021

Osio 2: Riskiprofiili kysely

Sivu 7

Osiossa 2 sinun tulee tehdä riskiprofiili kysely. Tämä koostuu 15 eri väitteestä, joiden yhteistuloksesta sinulle määräytyy oma riskiprofiili. Otathan seuraavat asiat huomioon kyselyä tehdessäsi.

Kyselyssä ei ole oikeita tai väärä vastauksia

Kyselyn väitteiden vastauksilla pyritään kartoittamaan sinulle oma riskiprofiili, joten vastaa väitteeseen itseäsi eniten kuvaava vaihtoehto. Ei tarvitse ottaa turhaa stressiä vastauksen valinnassa, sillä tässä kyselyssä ei ole oikeita tai väärä vastauksia.

Kyselyn pistemäärä ei kuvaa paremmuutta

Kyselyssä kertyy pisteitä, mutta tämä ei osoita millään tavoin paremmuutta. Kyselyn yhteispistemäärä kertoo sinulle sopivan riskiprofiilin osiossa 3. Mikä tahansa yhteispistemäärä sinulle tuleeekin, niin se on yhtä hyvä kaverisi kanssa, vaikka hänellä olisi täysin erilainen pistemäärä.

Laske yhteispistemääräsi kyselyn aikana tai kyselyn lopuksi

Sinun tulee itse ottaa ylös kyselyn aikana kertyneet pisteet. Tämän voit tehdä kysymyksen vieressä olevaan laatikkoon, ja laskea yhteenlaskemalla siihen mennessä kertyneet pisteet. Voit myös halutessasi vastata ensin kaikkiin kysymyksiin, jonka jälkeen lasket kaikki pisteesi yhteen. Tyyli tässä on täysin vapaa, eli toimi kuten itse haluat!

Vastaa väitteisiin kuin aidosti ajattelet

Kysely on tarkoitettu sinulle avuksi kartoittamaan omaa riskiprofiiliäsi, joten mikäli vastaat toisin kun aidosti ajattelet, niin huijaat vain itseäsi. Pyri vastaamaan oman tuntemuksesi mukaisesti, niin saat sinulle kuvaavan riskiprofiilin. Huomioithan, että testin tuloksesta tulevaa riskiprofiilia sinun ei täydy sataprosenttisesti ottaa itsellesi käyttöön, vaan voit poimia siitä itsellesi parhaimmat ajatukset sijoitussuunnitelmaasi. Tulevaa riskiprofiili lopputulosta ei tarvitse siis pelätä vastauksia antaessasi, joten vastaa kuin aidosti ajattelet!

**Siirry kyselyyn
seuraavalle sivulle**

Riskiprofiili kysely osa 1

Sivu 8

Väite 1: Olen valmis ottamaan korkeaa riskiä osakesijoittamisessa

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 2: Tavoittelen mahdollisimman korkeaa tuotto-odotusta osakesijoittamisessa

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 3: Haluan tutustua ja sijoittaa yksittäisiin yrityksiin

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 4: Haluan seurata aktiivisesti yksittäisiä yrityksiä

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 5: Haluan tutustua yksittäisiin toimialoihin

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 6: Olen valmis ottamaan itse markkinanäkemyistä

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 7: Pyrin itse ajoittamaan sijoituspäätökseni mahdollisimman tarkasti

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 8: En halua hyödyntää ajallista hajauttamista sijoituspäätöksessäni

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Riskiprofiili kysely osa 2

Sivu 9

Väite 9: Haluan sijoittaa eri valuutassa noteerattuihin osakesijoituksiin

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 10: Haluan ottaa näkemystä sijoittamalla tietyn kokoluokan yrityksiin

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 11: Haluan ottaa näkemystä sijoittamalla tietynlaisiin osakkeisiin, esimerkiksi kasvuosakkeisiin

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 12: Omaan elämäntilanteeseeni minulle sopii korkean riskin sijoittaminen

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 13: Haluan keskittää sijoitukseni tiettyyn markkinaan, esimerkiksi kehittyviin markkinoihin

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 14: Haluan ottaa näkemystä sijoittamalla tietyn maan osakkeisiin

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Väite 15: Haluan koostaa salkkuni ainoastaan osakkeista, enkä osakerahastoista

Täysin eri mieltä	Vähän eri mieltä	Vähän samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Kertyneet pisteet
☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
1 piste	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	

Kysely suoritettu!

Olet nyt päässyt kyselyn loppuun. Tarkista, että olet jokaiseen väitteeseen vastannut ja ottanut ylös pistemääräsi. Mikäli et kyselyn aikana laskenut yhteen pisteitäsi, niin voit yhteenlaskun suorittaa nyt. Ota yhteispistemääräsi mukaan seuraavaan osioon, joka kertoo sinulle sopivan riskiprofiilin kyselyn pohjalta.

Osio 3: Sopiva riskiprofiili kyselyn perusteella

Sivu 10

Osiossa 3 pääset tutustumaan kyselyn lopputulokseesi, eli millainen riskiprofiili sinulle sopisi tämän perusteella. Erilaisia riskiprofiileja tähän on luotuna viisi kappaletta ja kaikki riskiprofiilit on luotu osakesijoittamisen näkökulmasta. Suosittelem tulevaa riskiprofiilia tarkistelemaan yhdessä seuraavien vinkkien kanssa.

Jokaisella sijoittajalla on oma riskiprofiilinsä

Vaikka tuloksena tuleekin kyselyn perusteella sinulle riskiprofiili, niin sitä ei pidä noudattaa pilkun tarkasti. Sinun tulee sijoittajana määrittää itse oma riskiprofiilisi ja mikäli lopputuloksista ei tule sinulle täysin sopivaa riskiprofiilia, niin voit ottaa eri riskiprofiileista sinulle sopivat vinkit mukaan omaan sijoitussuunnitelmaasi.

Salkku allokaatiot ovat vain esimerkkejä

Riskiprofiilissa tarjoan erilaisia salkun allokaatio vaihtoehtoja. Nämä ovat kuitenkin vain esimerkkejä allokaatioista ja sinun tulee itse määrittää sijoitussalkullesi sopiva allokaatio oman riskinsietokykyysi ja sijoitussuunnitelmasi perusteella.

Riskiprofiileissa osakesijoittamisen näkökulma

Oppaan riskiprofiilit on luotu osakesijoittamisen näkökulmasta, eli tässä ei ole huomioituna muita sijoitusmuotoja. Esimerkiksi varovainen ja pieni riski näiden profiilien perusteella painottuu osakerahastojen kautta sijoittamiseen ja vastapainoksi rohkea ja korkea riski painottuu vahvaan näkemykseen tietynlaisten yksittäisten osakkeiden kautta. Osakesijoittaminen ei ole kuitenkaan sijoitusmuotoja pieni riskisemmästä päästä, joten huomioithan tämän näkökulman. Riskiprofiileista puuttuu kokonaan esimerkiksi korkosijoittaminen, metsäsijoittaminen ja asuntosijoittaminen.

Sijoitussalkun käteispainoa ei ole huomioitu allokaatiossa

Salkun allokaatio esimerkeissä rahat on sijoitettuja sijoituskohteisiin, eli salkussa ei ole huomioitu käteispainoa. Sijoittajan tuleekin huomioida ja pohtia itselleen, kuinka suurta käteispainoa haluaa salkussaan pitää. Tämä johtuu siitä, että esimerkiksi korkean riskin sijoittajat voivat pitää suurta käteispainoa salkussaan ajoittaessaan markkinaa, kun taas matalan riskin sijoittajat tallettavat salkkuunsa kuukausittain tietyn summan, joka sijoitetaan automaattisesti kokonaisuudessaan valittuihin rahastoihin, jolloin sijoitussalkussa ei ole käteispainoa.

Jykevä osakerahasto sijoittaja

Yhteispisteet: 15-23

Sivu 11

Yhteispistemääräsi sijoittuu välille 15-23, joten riskiprofiililtasi olet jykevä osakerahasto sijoittaja.

Riskiprofiilisi perusteella seuraavat piirteet voivat kuvastaa sinua:

- Osakesijoittamisessa haluat ottaa alhaista riskiä
- Salkun rakentamisen pohjaat osakerahastoihin, jotka sijoittavat esimerkiksi laajasti erilaisiin osakeindekseihin.
- Haluat automatisoida sijoittamisesi ja käyttää mahdollisimman vähän aikaa tähän.
- Tuotto-odotuksena sinulle kelpaa pienempi tuotto
- Et halua käyttää aikaa yksittäisten yritysten tai toimialojen seuraamiseen
- Haluat hyödyntää ajallista hajauttamista sijoittamalla esimerkiksi kuukausittain.

Sijoitussalkun allokaatio

Riskiprofiilisi perusteella seuraavaksi sinulle on annettu kolme erilaista sijoitussalkun allokaatiota, jotka voivat kuvastaa salkkuasi

Laajasti maailmaan sijoittava salkku

- 100 % Koko maailman osakeindekseihin sijoittava rahasto

Vakaisiin kehittyneisiin markkinoihin sijoittava salkku

- 40 % Pohjois-Amerikan markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 40 % Euroopan markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 20 % Pohjoismaiden osakeindekseihin sijoittava rahasto

Suuriin yrityksiin maailmanlaajuisesti sijoittava salkku

- 50 % Pohjois-Amerikan markkinan suuriin yrityksiin sijoittava rahasto
- 25 % Euroopan markkinan suuriin yrityksiin sijoittava rahasto
- 25 % Muun maailman markkinoiden suuriin yrityksiin sijoittava rahasto

Maltillinen osakerahasto sijoittaja

Pisteet: 24–32

Sivu 12

Yhteispistemääräsi sijoittuu välille 24–32, joten riskiprofiililtasi olet maltillinen osakerahasto sijoittaja.

Riskiprofiilisi perusteella seuraavat piirteet voivat kuvastaa sinua:

- Osakesijoittamisessa otat maltillisesti riskiä.
- Salkun rakentamisen pohjaat osakerahastoihin, mutta salkkuusi kuuluu myös hiukan yksittäisiä osakkeita.
- Sijoittamisesi on hyvin pitkälle automatisoitu erilaisiin rahastoihin, mutta haluat myös itse tehdä sijoituksia osakkeisiin.
- Tuotto-odotuksena haluat maltillista tuottoa.
- Haluat hiukan käyttää aikaa yksittäisten yritysten tai toimialojen seuraamiseen
- Hyödynnät ajallista hajauttamista niin osakerahasto kuin myös osakesijoituksissa.

Sijoitussalkun allokaatio

Riskiprofiilisi perusteella seuraavaksi sinulle on annettu kolme erilaista sijoitussalkun allokaatiota, jotka voivat kuvastaa salkkuasi

Pohjoismaisia osakkeita ja ulkomaihin sijoittavia rahastoja

- 25 % Pohjois-Amerikan markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 25 % Euroopan markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 25 % Kehittyneiden markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 25 % Pohjoismaisia osakkeita eri toimialoilta

Kotimaisia osakkeita ja ulkomaihin sijoittavia rahastoja

- 40 % Pohjois-Amerikan markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 40 % Euroopan markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 20 % Suomalaisia osakkeita

Osinko-osakkeita sekä tietyn tyylisiin osakkeisiin sijoittavia rahastoja

- 25 % Kasvuosakkeisiin sijoittava rahasto
- 25 % Arvo-osakkeisiin sijoittava rahasto
- 25 % Megatrendeihin sijoittava rahasto
- 25 % Hyvän osinkotuoton osakkeita

Tasapainoinen osake- ja osakerahasto sijoittaja

Pisteet: 33-42

Sivu 13

Yhteispistemääräsi sijoittuu välille 33-42, joten riskiprofiililtasi olet tasapainoinen osake- ja osakerahasto sijoittaja.

Seuraavat piirteet voivat kuvastaa sinua:

- Osakesijoittamisessa haluat ottaa keskimääräistä riskiä
- Tavoittelet tasapainoisen salkun rakentamista sijoittamalla niin yksittäisiin osakkeisiin kuin myös osakerahastoihin.
- Sinulta löytyy kiinnostusta tutustua erilaisiin yrityksiin ja toimialoihin.
- Haluat seurata markkinoiden kehitystä
- Tuotto-odotuksena tavoittelet keskimääräistä tuottoa
- Hyödynnät ajallista hajauttamista, sekä pyrit myös ajoittamaan sijoituksiasi.

Sijoitussalkun allokatio

Riskiprofiilisi perusteella seuraavaksi sinulle on annettu kolme erilaista sijoitussalkun allokatiota, jotka voivat kuvastaa salkkuasi

Yhdysvaltalaisia osakkeita ja Eurooppaan sijoittavia rahastoja

- 50 % Yhdysvaltalaisia osakkeita
- 25 % Euroopan markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 25 % Pohjoismaiden markkinan osakeindekseihin sijoittava rahasto

Kotimaiset osakkeet ja ulkomaihin sijoittavia rahastot tasapainossa

- 50 % Suomalaisia osakkeita
- 20 % Pohjois-Amerikan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 20 % Euroopan osakeindekseihin sijoittava rahasto
- 10 % Kehittyneiden markkinoiden osakeindekseihin sijoittava rahasto

Arvo-osakkeita sekä eri maihin sijoittavia rahastoja

- 50 % Arvo-osakkeita
- 12,5 % Suomeen sijoittava osakerahasto
- 12,5 % Ruotsiin sijoittava osakerahasto
- 12,5 % Norjaan sijoittava osakerahasto
- 12,5 % Tanskaan sijoittava osakerahasto

Rakentava osakesijoittaja

Pisteet: 43-51

Sivu 14

Yhteispistemääräsi sijoittuu välille 43-51, joten riskiprofiililtasi olet rakentava osakesijoittaja.

Riskiprofiilisi perusteella seuraavat piirteet voivat kuvastaa sinua:

- Osakesijoittamisessa otat melko korkeaa riskiä
- Salkkusi koostuu pääosin yksittäisistä yrityksistä, mutta hyödynnät myös osakerahastoja
- Olet valmis käyttämään aikaa sijoituspäätösten tekemiseen, ja sinulla on mahdollisesti voimassa pienimuotoinen kuukausisäästösopimus osakerahastoihin.
- Tuotto-odotuksena haluat melko korkeaa tuottoa
- Haluat käyttää aikaa yksittäisten yritysten tai toimialojen seuraamiseen
- Pyrit yksittäiset osakesijoitukset ajoittamaan mahdollisimman hyvin ja hyödynnät ajallista hajauttamista osakerahastoihin sijoittamisella.

Sijoitussalkun allokaatio

Riskiprofiilisi perusteella seuraavaksi sinulle on annettu kolme erilaista sijoitussalkun allokaatiota, jotka voivat kuvastaa salkkuasi

Kasvuosakkeita sekä kotimaisiin osakkeisiin sijoittava rahasto salkku

- 75 % Kasvuosakkeita ympäri maailmaa
- 25 % Suomalaisiin osakkeisiin sijoittavarahasto

Osakkeita ympäri maailmaa sekä megatrendi rahastoon sijoittava salkku

- 25 % Pohjois-Amerikkalaisia osakkeita
- 25 % Eurooppalaisia osakkeita
- 25 % Pohjoismaisia osakkeita
- 25 % Megatrendeihin sijoittava osakerahasto

Pieniin yrityksiin sekä kehittyneisiin markkinoiden rahastoon sijoittava salkku

- 25 % Pohjois-Amerikkalaisia pienyritysten osakkeita
- 25 % Eurooppalaisia pienyritysten osakkeita
- 25 % Suomalaisia pienyritysten osakkeita
- 25 % Kehittyneiden markkinoiden osakeindekseihin sijoittava rahasto

Rohkea osakesijoittaja

Pisteet: 52-60

Sivu 15

Yhteispistemääräsi sijoittuu välille 52-60, joten riskiprofiililtasi olet rohkea osakesijoittaja.

Riskiprofiilisi perusteella seuraavat piirteet voivat kuvastaa sinua:

- Olet valmis ottamaan korkeaa riskiä osakesijoittamisessa
- Rakennat sijoitussalkkusi sijoittamalla yksittäisiin osakkeisiin
- Otat itse vahvaa näkemystä markkinoiden kehityksestä
- Tuotto-odotuksesi on korkea
- Haluat käyttää paljon aikaa yksittäisten yritysten tai toimialojen seuraamiseen
- Pyrit ajoittamaan sijoituspäätöksesi

Sijoitussalkun allokatio

Riskiprofiilisi perusteella seuraavaksi sinulle on annettu kolme erilaista sijoitussalkun allokatiota, jotka voivat kuvastaa salkkuasi

Kasvuosakkeisiin sijoittava salkku

- 50 % Pohjois-Amerikkalaisiin kasvuosakkeisiin
- 25 % Eurooppalaisiin kasvuosakkeisiin
- 25 % Pohjoismaisiin kasvuosakkeisiin

Osinkosijoittajan salkku

- 40 % Pohjois-Amerikkalaisin hyvän osinkotuoton osakkeisiin
- 40 % Euroopan markkinan hyvän osinkotuoton osakkeisiin
- 20 % Pohjoismaiden hyvän osinkotuoton osakkeisiin

Kotimainen osakesalkku

- 100 % Suomalaisiin osakkeisiin sijoittava salkku

Oppaan loppusanat

Sivu 16

Olet päässyt oppaan loppuun. Tässä vielä keskeisempiä pointteja, mitä olet tässä oppaassa käynyt läpi.

Sijoittajan tulee tuntee oma riskinsietokykynsä ja riskiprofiilinsa

Sijoittajan tulee tiedostaa riskinsietokykynsä sijoituspäätöstä tehdessään. Huomioon sijoittajan tulisi ottaa varallisuutensa ja sen hetkinen elämäntilanne. Sijoituksen ei tulisi aiheuttaa ylimääräistä vaivaa ja stressiä sijoittajalle. Kun sijoittaja tiedostaa oman riskinsietokykynsä, voi hän tehdä oman riskiprofiilinsa. Voit halutessasi palata sivulle 6, mikäli haluat kertausta käydä läpi aiheesta.

Sijoittajan tulisi ymmärtää mitä riskillä tarkoitetaan

Ennen sijoittamisen aloittamisesta sijoittajan tulisi ymmärtää, mitä riskillä tarkoitetaan ja millaisia riskejä sijoittamiseen kuuluu. Suurimmalla osalla sijoittajista onkin epämääräinen käsitys, mitä tarkoitetaan riskillä sijoittamisessa. Epämääräinen käsitys voi aiheuttaa sen, että sijoittajalla kantaa liian suurta tai liian pientä riskiä sijoitussalkkunaan verrattuna riskinsietokykyynsä. Tutustu riskiin tarkemmin sivulla 4.

Hajauttaminen sijoittajan ilmaisena lounaana

Osakesijoittamisessa oman sijoitussalkkunsa riskiä pienentää hyödyntämällä hajauttamista. Hajauttamisessa löytyy erilaisia näkökulmia sekä vaihtoehtoja. Sijoittajan tuleekin määritellä itselleen sopiva hajautus riskinsietokykynsä ja riskiprofiilinsa perusteella. Hajauttamista voi hyödyntää esimerkiksi ajallisella hajauttamisella, sijoittamalla eri toimialoihin tai sijoittamalla erikokoisiin yhtiöihin. Hajauttamista pääset kertaamaan sivulla 5.

Jokaisella sijoittajalla on oma riskiprofiilinsa

Kuten olen aikaisemmin maininnut, niin jokaisella on lopulta oma riskiprofiilinsa ja sinun ei tarvitse kirjaimellisesti ottaa oppaan kyselyn perusteella tullutta riskiprofiilia täysin käyttöösi. Voit ottaa siitä sinulle keskeisimmät pointit ja rakentaa oma riskiprofiilisi. Oppaan viimeinen sivu onkin tyhjä riskiprofiili sivu, johon voit rakentaa sinun oman riskiprofiilisi. Voit sinun rakentamasi riskiprofiilin ottaa talteen sinun omaan sijoitussuunnitelmaasi.

Kiitos oppaan läpikäymisestä! Nyt olet valmis rakentamaan oman riskiprofiilisi, jonka voit tehdä tyhjälle riskiprofiili sivulle, joka löytyy tämän oppaan viimeiseltä sivulta. Voit riskiprofiilin rakentamisessa hyödyntää kyselyn perusteella tulleita valmiita riskiprofiileja.

Oma riskiprofiilini:

Sijoitussuunnitelmaani itseni rakentama riskiprofiili

Riskiprofiilini perusteella seuraavat piirteet kuvastavat minua sijoittajana:

-
-
-
-
-
-

Sijoitussalkunni allokaatio

Riskiprofiilini perusteella minun sijoitussalkkuni voi rakentua:

Sijoitussalkku 1:

-
-
-
-

Sijoitussalkku 2:

-
-
-
-

Liite 2. Oppaan soveltuvuuden arviointi Google forms kyselyllä testaajille

Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili

Tällä kyselyllä arvioidaan Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaan onnistumista. Kysely tehdään anonymisti ja vastauksia käytetään Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opinnäytetyötä varten. Kysely on oppaan testaajalle vapaaehtoinen.

Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaan ja kyselyn on luonut:
Joonas Vainio Haaga-Helia liiketalouden tradenomi opiskelija

*Pakollinen

1. Kuinka pitkään olet sijoittanut osakkeisiin? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Minulla ei ole kokemusta osakesijoittamisesta
- ☐ Alle 1 vuoden
- ☐ 1-2 vuotta
- ☐ 2-3 vuotta
- ☐ Yli 3 vuotta

2. Kuinka hyvin sinulle sopi riskiprofiili, joka sinulle syntyi Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaasta? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Erittäin huonosti
- ☐ Huonosti
- ☐ Hyvin
- ☐ Erittäin hyvin

3. Kuinka paljon opit uusia asioita Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaasta? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Erittäin vähän
☐ Melko vähän
☐ Melko paljon
☐ Erittäin paljon

4. Kuinka paljon uusia näkökulmia sijoittamisen riskeihin Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opas antoi sinulle? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Erittäin vähän
☐ Melko vähän
☐ Melko paljon
☐ Erittäin paljon

5. Kuinka paljon Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opas antoi sinulle innostusta sijoittamisen jatkamiseen? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Erittäin vähän
☐ Melko vähän
☐ Melko paljon
☐ Erittäin paljon

6. Kuinka paljon sinulle itsellesi oli hyötyä Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili oppaasta *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Erittäin vähän
- ☐ Melko vähän
- ☐ Melko paljon
- ☐ Erittäin paljon

7. Kuinka paljon suosittelet muille aloitteleville sijoittajille Aloittelevan osakesijoittajan riskiprofiili opasta? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Erittäin vähän
- ☐ Melko vähän
- ☐ Melko paljon
- ☐ Erittäin paljon

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms